

PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
MAREK NIECHCIAŁ

Katowice, 22 grudnia 2017r.

RKT-410-501/16/MK

Decyzja nr RKT-10/2017

Stosownie do art. 33 ust. 6 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (t.j. Dz.U. z 2017r. poz. 229 ze zm.) po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu postępowania antymonopolowego przeciwko Stowarzyszeniu Geodetów Polskich w Warszawie, w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

1. Na podstawie art. 10 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów **uznaje się** za praktykę ograniczającą konkurencję zawarcie przez Stowarzyszenie Geodetów Polskich w Warszawie, porozumienia ograniczającego konkurencję na rynku świadczenia usług geodezyjnych na obszarze województwa małopolskiego oraz województw ościennych, polegającego na corocznym opracowywaniu od 2011 roku dokumentu: „Informacja o cenach na roboty geodezyjne opracowana przez Stowarzyszenie Geodetów Polskich w Krakowie na rok (...) (bez podatku VAT)” zawierającego stawki opłat za wykonywanie w danym roku wyszczególnionych w nim usług geodezyjnych, co stanowi porozumienie ograniczające konkurencję, o jakim mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów na powyżej wskazanym rynku, polegające na bezpośrednim ustalaniu cen.

2. Na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 113c ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów **nakłada się**, z tytułu naruszenia zakazu, o którym mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy, w zakresie opisanym w punkcie 1 sentencji niniejszej decyzji, **karę pieniężną** na Stowarzyszenie Geodetów Polskich w Warszawie, w wysokości 16.130 PLN (słownie: szesnaście tysięcy sto trzydzieści złotych) płatną do budżetu państwa.

3. Na podstawie art. 77 ust. 1 w związku z art. 80 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz na podstawie art. 263 § 1 i art. 264 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. Kodeks postępowania administracyjnego (tj. Dz.U z 2016r. poz. 23 ze zm.) w związku z art. 83 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, **postanawia się obciążyć** Stowarzyszenie

Geodetów Polskich w Warszawie, kosztami opisanego w punkcie 1 sentencji niniejszej decyzji postępowania w wysokości 70 PLN (słownie: siedemdziesiąt złotych) oraz **zobowiązuje się** tego przedsiębiorcę do ich zwrotu na rzecz Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w terminie 14 dni od daty uprawomocnienia się decyzji.

Uzasadnienie

W związku z pozyskaniem przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów informacji zamieszczonej na stronie internetowej Stowarzyszenia Geodetów Polskich Oddziału w Krakowie (zwanego dalej: Oddziałem Stowarzyszenia) działającego w ramach Stowarzyszenia Geodetów Polskich w Warszawie (zwanego dalej Stowarzyszeniem) z której wynikało, że Oddział Stowarzyszenia opracował, a następnie opublikował na swojej stronie internetowej (<http://www.sgp.krakow.pl/publikacje/>) cennik, tj. „Informację o cenach na roboty geodezyjne opracowaną przez Stowarzyszenie Geodetów Polskich w Krakowie na rok 2014”, w imieniu Prezesa Urzędu zostało przeprowadzone postępowanie wyjaśniające w sprawie ustalenia, czy opracowanie ww. dokumentu może świadczyć o zawarciu niedozwolonego porozumienia ograniczającego konkurencję, o jakim mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Ponieważ przeprowadzone postępowanie wyjaśniające dało podstawy do przypuszczenia o naruszeniu przez Stowarzyszenie przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów postanowieniem nr 1 z dnia 16.06.2016r. (dowód: karty od nr 2 do nr 8) zostało wszczęte postępowanie antymonopolowe w związku z podejrzeniem zawarcia powyżej opisanego porozumienia.

Z kolei postanowieniem nr 2 z dnia 16.06.2016r. (dowód: karta nr 9) zaliczono w poczet materiału dowodowego niniejszego postępowania część informacji i dokumentów zebranych w toku postępowania wyjaśniającego poprzedzającego wszczęcie niniejszego postępowania.

Natomiast postanowieniem nr 3 z dnia 21.06.2016r. (dowód: karty nr 174 i 175) ograniczono prawo wglądu do części materiału dowodowego w zakresie wskazanym w sentencji ww. postanowienia. Dowody te stanowiły przede wszystkim kopie rachunków i faktur przekazanych przez część członków Stowarzyszenia. Pismem z dnia 05.07.2016r. Stowarzyszenie wniosło zażalenie na to postanowienie (dowód: karty od nr 176 a do nr 176 m)

Pismem z dnia 24.09.2017r. przekazano stronie Szczegółowe Uzasadnienie Zarzutów (dowód: karty od nr 366 do nr 379). W ustosunkowaniu się do ww. pisma Stowarzyszenie pismami z dnia 04.09.2017r. (dowód: karty od nr 382 do nr 392) oraz z dnia 27.10.2017r. (dowód: karty od nr 396 do nr 401) podtrzymało swoje wcześniejsze wyjaśnienia w toku niniejszego postępowania, które zostały przedstawione poniżej.

Postanowieniem z dnia 9 października 2017r. (sygn. akt XVII Amz 78/16) Sąd Okręgowy w Warszawie XVII Wydział - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów oddalił zażalenie Stowarzyszenia na postanowienie Prezesa Urzędu z dnia 21.06.2016r. w sprawie ograniczenia prawa wglądu do części materiału dowodowego niniejszego postępowania (dowód: karta nr 395).

Pismem z dnia 31.10.2017r. (dowód: karta nr 403) strona została poinformowana o zakończeniu zbierania materiału dowodowego oraz o możliwości zapoznania się z aktami sprawy, z którego to prawa skorzystała.

Wyjaśnienia strony postępowania

W odpowiedzi na postanowienie o wszczęciu postępowania, Stowarzyszenie pismem z dnia 23.09.2016r. ustosunkowało się w następujący sposób do wszczęcia postępowania w ww. sprawie oraz złożyło opisane poniżej wnioski procesowe (dowód: karty od nr 192 do nr 255).

Stowarzyszenie stwierdziło, że **(tajemnica przedsiębiorstwa)**.

W dalszej treści pisma przyznało, że w ramach Oddziału Stowarzyszenia w Krakowie, działa Klub Prywatnych Wykonawców. **(Tajemnica przedsiębiorstwa)**. Krakowski rynek usług geodezyjnych charakteryzuje się dużym stopniem konkurencyjności, co de facto uniemożliwia jakąkolwiek koordynację cenową. **(Tajemnica przedsiębiorstwa)**.

Stowarzyszenie wskazało jednakże, że Prezes Urzędu ograniczył wgląd do informacji w zakresie kopii faktur uzyskanych od niektórych jego członków i tym samym nie może odnieść się do tych informacji. Dlatego też złożyło zażalenie na to postanowienie do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. **(Tajemnica przedsiębiorstwa)**.

W piśmie będącym ustosunkowaniem się do wszczęcia postępowania, Stowarzyszenie złożyło również kilka wniosków procesowych tj.:

1. Wniosek o zastosowanie środków zaradczych.
2. Wniosek o wydanie decyzji zobowiązującej na podstawie art. 12 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.
3. Wniosek o wydanie decyzji na podstawie art. 10 ww. ustawy.
4. Tzw. wniosek „leniency” oraz informację o ustalaniu cen w innych oddziałach.
5. Wniosek o nienakładanie kary pieniężnej.

Uzasadnienie ww. wniosków oraz ustosunkowanie się do nich Prezesa Urzędu zawarte jest w dalszej części niniejszej decyzji.

W ustosunkowaniu się do Szczegółowego Uzasadnienia Zarzutów, Stowarzyszenie w piśmie z dnia 04.09.2017r. uzupełnionym pismem z 27.10.2017r. (dowód: karty od nr 382 do nr 392 oraz karty od nr 396 do nr 401) podtrzymało swoje wcześniejsze wyjaśnienia oraz stwierdziło, że w analizowanej sprawie istnieją podstawy do całkowitego odstąpienia od nałożenia na niego kary, w związku ze złożonym wnioskiem *leniency*. W jego ocenie warunkiem obligatoryjnego odstąpienia przez Prezesa Urzędu od wymierzenia kary pieniężnej z art. 106 ust. 1 za naruszenie art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy, jest kumulatywne spełnienie przez wnioskodawcę przesłanek wskazanych w art. 113b. W przypadku spełnienia wszystkich ww. przesłanek Prezesowi Urzędu nie przysługuje uznanie w tym zakresie - jest on zobowiązany do odstąpienia od jej wymierzenia. Natomiast w jego opinii spełniło ono wszystkie przesłanki wymienione w art. 113 b ustawy. W szczególności stwierdziło, że przedstawiło dowód, który w istotny sposób przyczynił się do wydania decyzji w tej sprawie. Dowodem takim jego zdaniem są dowody, które uszczegóławiają posiadane już przez organ

informacje tj. potwierdzające istnienie antykonkurencyjnego porozumienia. Dowody te powinny posiadać istotną wartość dodaną tzn. być nowe i nieznane wcześniej Prezesowi Urzędu i powinny przesądzać o istnieniu porozumienia. W analizowanej sprawie zdaniem Stowarzyszenia przedłożyło ono dowody z dokumentów, które w oczywiste istotny sposób przyczyniają się do wydania decyzji, o której mowa w art. 10 ustawy, tj. (**tajemnica przedsiębiorstwa**). Jego zdaniem Prezes Urzędu w Szczegółowym Uzasadnieniu Zarzutu uznał je za mające istotne znaczenia dla rozpatrywanej sprawy, gdyż organ wcześniej nie posiadał tych dokumentów, a w szczególności protokołu ze spotkania Klubu w dn. 05.02.2015r. z którego wynika, że ustalono na nim ceny na 2015r., a nie za rok poprzedni. Odnośnie wcześniejszych lat Stowarzyszenie podtrzymało swoje dotychczasowe stanowisko, że cenniki miały na celu podsumowanie cen rzeczywistych, a nie ich ustalenie na kolejny rok. Stąd też w jego ocenie przedłożyło ono dowody, które w istotny sposób przyczynią się do wydania decyzji. Wielokrotne odwoływanie się przez Prezesa Urzędu w Szczegółowym Uzasadnieniu Zarzutów do treści tych protokołów, świadczy o istotności tych dowodów, a protokół z 05.02.2015r. przesądził o istnieniu tego porozumienia. Zdaniem Stowarzyszenia, przedłożone przez niego w postępowaniu dowody z dokumentów, a także pisemne wyjaśnienia, w sposób istotny przyczyniły się do umożliwienia prawidłowego ustalenia faktów na gruncie ustawy i umożliwiają Prezesowi Urzędu wydanie decyzji pełnej i najlepszej jakościowo i rzutować będą na treść uzasadnienia. Powyższe nie byłoby możliwe bez wiedzy wynikającej z przedłożonych dokumentów. Stąd też jego zdaniem Prezes Urzędu zdecydował się na prowadzenie niniejszego postępowania głównie w oparciu o materiał dowodowy dobrowolnie przez niego przedstawiony tj. protokół z 05.02.2015r. co jest silniejszym dowodem niż informacja o cenach. Stowarzyszenie wskazało, również na fakt ścisłej współpracy z organem w toku niniejszego postępowania. Brak odstąpienia od wymierzenia kary pieniężnej stanowić będzie działanie godzące w założenia programu *leniency*. Dlatego też wniosek o odstąpienie od nałożenia kary jest uzasadniony.

Stowarzyszenie w piśmie z dnia 27.10.2017r. (dowód: karty od nr 396 do 401) na wypadek nieuznania przez Prezesa Urzędu powyższej argumentacji poczyniło uwagi na temat zawartych w ustawie przesłanek do obniżenia kary pieniężnej oraz okoliczności faktycznych mających wpływ na wymiar planowanej kary. Jego zdaniem w analizowanej sprawie można mówić jedynie o porozumieniu zawartym w roku 2015. W poprzednich latach miało miejsce natomiast tylko podsumowanie cen rzeczywistych stosowanych w tych latach, a nie ich ustalanie na kolejny rok. Tym samym brak jest dowodów na zawarcie porozumienia w latach 2013 i 2014. Kluczowy jest natomiast dowód dotyczący istnienia zakazanego porozumienia w roku 2015 dostarczony przez Stowarzyszenie. Stąd też w niniejszym postępowaniu udowodniono jedynie istnienie porozumienia w jednym z trzech kolejnych lat.

Materiał dowodowy wskazuje, że porozumienie trwało przez krótki okres tj. jedynie w 2015r. i to w niecałym roku. Nie można tym samym zgodzić się z zarzutem, że porozumienie to trwało od 2011r. i tym samym było długotrwałe. Ponadto porozumienie to zostało zaniechane 25.08.2015r., czyli przed wszczęciem postępowania antymonopolowego, co stanowi okoliczność łagodzącą. W ocenie Stowarzyszenia naruszenie przepisów w niniejszej sprawie było nieznaczne biorąc pod uwagę specyfikę rynku, długość trwania porozumienia, jak i obszar rynku jakim zostało objęte porozumienie stąd ewentualne skutki rynkowe zawartego porozumienia były niewielkie. Podkreśliło ponadto, że z uwagi na ograniczenie przez Prezesa Urzędu wglądu do części materiału dowodowego w postaci kopii rachunków i faktur wstawianych przez część jego członków, nie jest w stanie odnieść się do skutków zawartego w 2015r. porozumienia.

Okolicznością łagodzącą w niniejszej sprawie powinno być również istotne zaangażowanie Stowarzyszenia we współpracę z Prezesem Urzędu, która przyczyniła się do szybkiego i sprawnego załatwienia sprawy.

Stwierdziło również, że naruszenie przez niego przepisów ustawy miało charakter nieumyślny. Jego członkowie nie mieli świadomości co do sprzeczności z prawem swojego działania, a ich celem nie było wpływanie na kształtowanie cen rynkowych.

Stowarzyszenie wyjaśniło, że nigdy wcześniej w stosunku do niego nie było prowadzone żadne postępowanie administracyjne w tym zakresie i nie zostało ukarane karą finansową. Jest ono dobrowolną, samorządną, pozarządową organizacją o charakterze naukowo-technicznym i zawodowym, której działalność oparta jest głównie o społeczną aktywność swoich członków. Jest ono największą, najbardziej reprezentatywną i najstarszą organizacją zawodową geodetów w Polsce. Zostało ono powołane w celu zrzeszenia inżynierów i techników ze specjalnością z zakresu geodezji i kartografii, a nie do prowadzenia działalności gospodarczej w profesjonalnym obrocie. Nie należy więc w tej sprawie przy ocenie winy stosować kryteriów oceny jednakowych, jak przy typowych profesjonalnych uczestnikach obrotu, których działalność nastawiona jest tylko na zysk i co oczywiste podnoszenie cen za swoje usługi, czy towary. Stąd też przy nakładaniu kary pieniężnej, Prezes Urzędu powinien wziąć pod uwagę wszystkie okoliczności niniejszej sprawy oraz zachować najwyższe standardy oceny działalności Stowarzyszenia, biorąc pod uwagę wszelkie opisane wyżej zasady i przywileje związane z zasadą domniemania niewinności w tym zasadę proporcjonalności.

Prezes Urzędu ustalił, co następuje:

Z treści pozyskanego cennika na 2014r. który był przyczyną wszczęcia postępowania wyjaśniającego poprzedzającego niniejsze postępowania antymonopolowe, zamieszczonego na stronie internetowej Oddziału Stowarzyszenia w Krakowie (<http://www.sgp.krakow.pl/publikacje/>) o tytule: „Informacja o cenach na roboty geodezyjne opracowana przez Stowarzyszenie Geodetów Polskich w Krakowie na rok 2014” (dowód: karty od nr 13 do nr 16) wynika, że zawierał on wysokość opłat za poniższe usługi geodezyjne w następującej wysokości:

1. Pomiar sytuacyjno-wysokościowy

A	Mapa do celów projektowych (bez ustalania granic)	za pierwszy 1 ha	1500 PLN
		za następny 1 ha	800 PLN
	- z ustaleniem granic	za pierwszy punkt	500 PLN
		za każdy następny punkt	100 PLN

2. Inwentaryzację powykonawczą uzbrojenia podziemnego-sieć

A	Telekomunikacja, gaz, EN, EW, woda, kanalizacja, CO, telewizja kablowa		
		za pierwsze 100 m	700 PLN
		za następne 100 m	350 PLN
		za studzienkę	200 PLN

3. Inwentaryzację małych obiektów

A	Zmian użytków	Obiekt	1000 PLN
B	Budynek	Obiekt	800 PLN
C	Telekomunikacja, gaz, EN, EW, woda, kanalizacja, CO, telewizja kablowa	przyłącze	500 PLN
D	Zbiorcza inwentaryzacja powykonawcza (do nadzoru budowlanego)	Obiekt	2000 PLN

4. Tyczenie budynku

A	Budynek		
		za budynek do 4 punktów	1000 PLN
		za każdy następny punkt	200 PLN
B	Odbicia na ławy	za każdy punkt	50 PLN
C	Repery robocze	za założenie reperu roboczego	200 PLN
		za każdy następny reper roboczy	100 PLN

5. Tyczenie uzbrojenia podziemnego

A	za każdy punkt	100 PLN
B	punkty pośrednie, kolizje	50 PLN
C	za założenie reperu roboczego	200 PLN
	za każdy następny reper roboczy	100 PLN
D	tyczenie odcinka od 100 m 300 m	500 PLN

6. Mapa do celów prawnych

	za obiekt	1500 PLN
--	-----------	----------

7. Badanie archiwum

	za dokument	100 PLN
--	-------------	---------

8. Opracowanie wykazu synchronizacyjnego

	działka w nowym stanie	500 PLN- 1500 PLN
--	------------------------	-------------------

9. Rozgraniczenie nieruchomości

	do 2 punktów	3000 PLN
	za każdy następny	500 PLN

10. Wznowienie i wyznaczenie punktów granicznych

	za pierwsze 2 punkty	1200 PLN
	za każdy następny	300 PLN

11. Podział nieruchomości

A	Opracowanie wstępnego projektu z wywiadem terenowym		
		do dwóch działek	1000 PLN
		za każdą następną	100 PLN
B	Wykonanie operatu podziału		
		do dwóch działek	3000 PLN
		za każdą następną	500 PLN
C	Stabilizacja punktów granicznych		
		za każdy punkt	100 PLN

12. Praca zespołu geodezyjnego

	za 1 dzień	2000 PLN
	za 1 godz. pracy geodety	150 PLN

Z powyższego wynika, że za wykonanie każdej z ww. usług cennik przewidywał stawkę w określonej wysokości w PLN lub od ...do...PLN.

Na pierwszej stronie cennika, u góry po lewej stronie, zamieszczona była pieczęć Zarządu Oddziału Stowarzyszenia w Krakowie, która umiejscowiona była również na stronie drugiej, pod cennikiem.

Powyższy cennik został również opublikowany na stronie internetowej Oddziału Stowarzyszenia w Krakowie (<http://www.sgp.krakow.pl/publikacje/>) i został z niego

usunięty w dniu 24.08.2015r. tj. po wszczęciu przez Prezesa Urzędu postępowania wyjaśniającego poprzedzającego niniejsze postępowanie antymonopolowe.

W toku postępowania wyjaśniającego w tej sprawie, Stowarzyszenie w dn. 21.10.2015r. przekazało również kopię cennika o zbliżonym tytule na rok 2015r. (dowód: karty od nr 83 do nr 84). Cennik ten został opracowany na spotkaniu członków Klubu - jednostki terenowej Oddziału Stowarzyszenia w dniu 05.02.2015r. i miał być udostępniony jak najszerszemu gremium geodetów zarówno pisemnie, jak i w formie elektronicznej (dowód: karty nr 80 oraz nr 275).

Cennik na 2015r. podobnie jak na 2014r. zawierał wyszczególnienie usług geodezyjnych oraz opłaty za ich wykonanie w określonej wysokości lub od...do..... Cennik ten został również jak wynika z jego treści opracowany przez Oddział w Krakowie i widnieją na nim pieczęcie Zarządu Głównego, Sekretarza Generalnego oraz Prezesa Stowarzyszenia.

Z porównania wysokości stawek zawartych w cenniku w 2015r. w odniesieniu do cennika z 2014r. wynika, że dodano do niego nową usługę oraz opłatę za jej wykonanie nie przewidzianą w poprzednim cenniku tj. „Zmiana użytków - wyłączenie z produkcji rolnej”. Ponadto w cenniku na 2015r. w porównaniu do 2014r., ceny w przypadku dwóch rodzajów usług geodezyjnych zostały przewidziane w wyższej wysokości.

Również pozyskane w toku postępowania cenniki na lata 2011, 2012 oraz 2013 (dowód: karty nr 52, 53 i 54), podobnie jak cenniki na rok 2014 i 2015 zawierają podobny tytuł, pieczęć Oddziału Stowarzyszenia, wykaz poszczególnych usług geodezyjnych oraz opłaty jednostkowe w określonej wysokości w PLN lub od...do...PLN.

Zdaniem Stowarzyszenia cenniki na poszczególne lata powstawały w wyniku dyskusji oraz wymiany informacji i doświadczeń w zakresie średniej ceny z danego roku. Należy jednakże wskazać, że jak ustalono w toku postępowania, ani Stowarzyszenie, ani jego Oddział w Krakowie, jak i Klub Prywatnych Wykonawców nie gromadzą informacji o cenach stosowanych przez jego członków. Z wyjaśnień Stowarzyszenia wynika, że nigdy nie były sporządzane żadne kalkulacje tych opłat, ani też uchwały je zatwierdzające (dowód: karta nr 20).

Z dalszych wyjaśnień udzielonych w toku postępowania (dowód: karta nr 20) wynika, że cenniki - informacja o cenach za roboty geodezyjne jest sporządzana od wielu lat przez Klub Prywatnych Wykonawców, który jest jedynym z kół Oddziału Stowarzyszenia w Krakowie. Klub ten zrzesza ok. 60 osób - członków Oddziału Stowarzyszenia prowadzących samodzielną działalność gospodarczą w dziedzinie geodezji i kartografii. Spotkania Klubu odbywają się zwykle raz w roku tj. na początku danego roku. W latach 2013-2015 spotkania odbyły się w dniach: 14.02.2013r., 14.02.2014r. oraz 05.02.2015r. (dowód: karta nr 265). Jednym z elementów corocznych spotkań była również dyskusja nad informacją o cenach za prace geodezyjne na kolejny rok kalendarzowy (dowód: karta nr 265).

W swoich pierwszych odpowiedziach dla Prezesa Urzędu, Stowarzyszenie twierdziło, że nie posiada uchwał ani żadnych dokumentów dotyczących opracowania lub zatwierdzenia cennika (dowód: karta nr 20). (*tajemnica przedsiębiorstwa*). Z treści protokołu z posiedzenia Klubu w dniu 05.02.2015r. (dowód: karta nr 275) wynika jednoznacznie, że na tym spotkaniu, jak corocznie odbyła się dyskusja nad informacją o cenach za prace geodezyjne na kolejny tj. 2015r. Po jej uzgodnieniu i zaakceptowaniu, miała być ona

udostępniona jak najszerszemu gremium geodetów zarówno pisemnie, jak i w formie elektronicznej. (*Tajemnica przedsiębiorstwa*). Ostatnia informacja o cenach została usunięta ze strony internetowej Oddziału Stowarzyszenia w Krakowie w dniu 24.08.2015r.

Oznacza to, że w analizowanej sprawie cenniki usług geodezyjnych na dany rok były opracowywane na spotkaniach Klubu, nie były zatwierdzane uchwałą, ale spotkania te były protokołowane. Cenniki po ich opracowaniu oraz uzgodnieniu były następnie udostępniane jak najszerszemu gremium geodetów zarówno pisemnie, w formie elektronicznej i na stronie internetowej Oddziału Stowarzyszenia. Ostatni cennik został usunięty z tej strony internetowej w dniu 24.08.2015r. (dowód: karty nr 21 i nr 266).

Prezes Urzędu zważył, co następuje:

Interes publiczno-prawny

Zgodnie z art. 1 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów Prezes Urzędu podejmuje działania w przypadku podejrzenia naruszenia przez przedsiębiorców interesu publicznego. Celem tej ustawy jest ochrona konkurencji jako mechanizmu regulującego sposób funkcjonowania gospodarki. Jak to ponadto wskazał w jednym ze swoich wyroków Sąd Najwyższy (wyrok z dnia 5 czerwca 2008r. sygn. akt III SK 40/07) ustawa ta chroni bowiem istnienie mechanizmu konkurencji jako optymalnego sposobu podziału dóbr w społecznej gospodarce rynkowej, zatem każde działanie wymierzone w ten mechanizm godzi w interes publiczny. Wobec powyższego warunkiem niezbędnym do oceny działania danego przedsiębiorcy w świetle ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, jest wykazanie, iż jego działania naruszyły interes publicznoprawny.

W ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów brak jest definicji ustawowej, co należy rozumieć poprzez interes publicznoprawny. Jednakże na tle dotychczasowego orzecznictwa antymonopolowego, wykształconego co prawda w czasie obowiązywania poprzedniej ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, ale zachowującego swoją aktualność również obecnie, utrwalił się pogląd, iż naruszenie interesu publicznoprawnego ma miejsce wówczas, gdy działaniami, będącymi przedmiotem postępowania, zagrożony jest interes ogólnospołeczny, co może mieć miejsce m.in. wówczas, gdy skutkiem określonych sprzecznych z przepisami ustawy działań, dotknięty jest szerszy krąg uczestników rynku¹.

Przykładowo należy wskazać na wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29.05.2001r. (sygn. akt I CKN 1217/98), w którym to wyroku Sąd uznał, iż ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów ma służyć ochronie interesu ogólnospołecznego (publicznego) polegającego na zapewnieniu właściwych warunków funkcjonowania rynku gospodarczego, tj. prowadzenia przez przedsiębiorców działalności w warunkach konkurencji oraz możliwości swobodnego podejmowania decyzji, co do warunków prowadzenia tej działalności. Rynek taki może jednak funkcjonować prawidłowo tylko, jeśli zapewnione są warunki powstania i rozwoju konkurencji. Jedynie w warunkach niezakłóconej konkurencji, przedsiębiorcy i konsumenci

¹E. Modzelewska-Wąchał, *Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów. Komentarz*, Wyd. Twigger, Warszawa 2002 r., str. 13.

mają gwarancję realizacji konstytucyjnej wolności gospodarczej i ochrony swoich praw. Istotą bowiem konkurencji jest współzawodnictwo przedsiębiorców w celu uzyskania przewagi na rynku, pozwalającej na osiągnięcie maksymalnych korzyści ekonomicznych ze sprzedaży towarów i usług, oraz maksymalne zaspokojenie potrzeb konsumentów przy, jak najniższej cenie. Decyduje o tym wolne i nieskrępowane działanie mechanizmów rynkowych, w tym zapewnienie możliwości swobodnego podejmowania decyzji. Natomiast wszelkie formy uzgodnionych działań przedsiębiorców, których celem lub skutkiem jest ograniczenie konkurencji stanowią naruszenie przepisów ustawy. Tym samym ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów chroni konkurencję jako zjawisko o charakterze instytucjonalnym.

Ponadto na tle obowiązującego orzecznictwa antymonopolowego², należy uznać, iż naruszenie interesu publicznoprawnego ma miejsce wówczas, gdy działaniami będącymi przedmiotem postępowania antymonopolowego zagrożony jest interes ogólnospołeczny, choć ma miejsce także wtedy, gdy skutkami działań sprzecznych z przepisami prawa antymonopolowego, dotknięty jest szerszy krąg uczestników rynku lub, gdy działania te wywołują niekorzystne zjawiska na rynku. W tym kontekście oznacza to, iż dobrem chronionym przez przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów jest samo istnienie konkurencji jako atmosfery, w jakiej prowadzona jest działalność gospodarcza na rynku, gdyż w interesie publicznym leży istnienie i rozwój konkurencji na wszystkich rynkach właściwych. Stąd też działania ograniczające powstanie lub rozwój konkurencji, lub też działania wskazujące na zagrożenie dla funkcjonowania rynku są praktykami niepożądanymi i naruszają interes publicznoprawny.

W okolicznościach niniejszej sprawy oznacza to, iż warunkiem niezbędnym do oceny, czy działania Stowarzyszenia mogły naruszyć przepisy ustawy, jest wykazanie, iż mogły naruszyć interes publicznoprawny.

Powodem wszczęcia niniejszego postępowania było podejrzenie zawarcia przez Stowarzyszenie porozumienia ograniczającego konkurencję polegającego na opracowaniu oraz publikowaniu przez jego Oddział w Krakowie na jego stronie internetowej (<http://www.sgp.krakow.pl/publikacje/>) od 2011r. dokumentu „Informacja o cenach na roboty geodezyjne opracowana przez Stowarzyszenie Geodetów Polskich w Krakowie na rok (...) (bez podatku VAT)” zawierającego stawki opłat za wykonywanie w danym roku wyszczególnionych w nim usług geodezyjnych, co mogło stanowić porozumienie ograniczające konkurencję, o jakim mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 tej ustawy, polegające na bezpośrednim ustalaniu cen.

Na skutek ustalenia przez Stowarzyszenie cennika za usługi geodezyjne, usługi te mogły być wykonywane przez jego członków po cenach wyższych niż w przypadku braku koordynacji pomiędzy geodetami.

U podstaw zakazu zawierania porozumień ograniczających konkurencję leży postulat samodzielności rynkowej przedsiębiorców, z którego wynika zakaz nawiązywania wszelkich kontaktów, których celem lub skutkiem jest ograniczenie konkurencji na rynku właściwym. Ustalanie cen o określonej wielkości, pomiędzy potencjalnymi lub rzeczywistymi konkurentami, jest postacią typowego porozumienia cenowego, którego skutkiem może być ograniczenie konkurencji cenowej pomiędzy podmiotami działającymi na tym samym

² Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 05.06.2008r. III CKN 40/07.

szczeblu obrotu. Stosowanie przez przedsiębiorców cen o ustalonej wysokości, powoduje ograniczenie konkurencji cenowej pomiędzy konkurentami, którzy nie pobierają za swoje usługi cen niższych niż wynikające z cennika.

Horyzontalne porozumienia cenowe zaliczają się do najcięższych naruszeń konkurencji, gdyż zazwyczaj wywołują niekorzystne działania na rynku, zniekształcając ten rynek, ograniczając albo eliminując na nim konkurencję. Działania te naruszają zatem interes ogólnospołeczny³.

Ustalanie pomiędzy konkurentami cen o określonej wysokości co do zasady prowadzi do wzrostu ich poziomu na rynku oraz zwiększa koszty po stronie osób nabywających usługi uczestników porozumienia tj. w tym przypadku podmiotów korzystających z usług geodezyjnych, w tym konsumentów.

Działania te mogą więc naruszyć interes ogólnospołeczny. Tym samym ingerencja Prezesa Urzędu w celu wyeliminowania z rynku zarzucanej praktyki naruszającej przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, była w pełni uzasadniona.

W związku z powyższym w niniejszej sprawie przesłanka ta została spełniona.

Określenie zarzutu

Przedmiotem niniejszego postępowania jest ocena, czy coroczne opracowywanie oraz publikowanie przez Oddział Stowarzyszenia w Krakowie na jego stronie internetowej (<http://www.sgp.krakow.pl/publikacje/>) od 2011r. dokumentu „Informacja o cenach na roboty geodezyjne opracowana przez Stowarzyszenie Geodetów Polskich w Krakowie na rok (...) (bez podatku VAT)” zawierającego stawki opłat za wykonywanie w danym roku wyszczególnionych w nim usług geodezyjnych, może stanowić porozumienie ograniczające konkurencję, o jakim mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, polegające na bezpośrednim ustalaniu cen.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy, zakazane są porozumienia przedsiębiorców, których celem lub skutkiem jest wyeliminowanie, ograniczenie lub naruszenie w inny sposób konkurencji na rynku właściwym, polegające w szczególności na ustalaniu, bezpośrednio lub pośrednio, cen i innych warunków zakupu lub sprzedaży towarów.

Tym samym elementami niezbędnymi do stwierdzenia naruszenia przez Stowarzyszenie art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów jest:

- wykazanie posiadania przez niego statusu przedsiębiorcy,
- wyznaczenie rynku właściwego w tej sprawie w ujęciu produktowym oraz geograficznym,
- wykazanie, że jego działania mogą świadczyć o zawarciu niedozwolonego porozumienia, którego celem i/lub skutkiem było ograniczenie konkurencji na rynku.

³ Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 lipca 2003r. (sygn. akt I CKN 496/01).

Status przedsiębiorcy

Zgodnie z art. 4 pkt 1 ppkt d ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, przez przedsiębiorcę rozumie się m.in. związek przedsiębiorców. Natomiast zgodnie z art. 4 pkt 2 ww. ustawy, przez związki przedsiębiorców rozumie się izby, zrzeszenia i inne organizacje zrzeszające przedsiębiorców, o których mowa w art. 4 pkt 1 tej ustawy, jak i związki tych organizacji. Związki przedsiębiorców mogą być tworzone w różnych celach np.: ekonomicznym, zawodowym, czy też kulturalnym oraz mogą przybrać dowolną formę organizacyjno-prawną. Związkiem może być np. zrzeszenie, izba gospodarcza, organizacja samorządowa, samorzady zawodowe, cechy i izby rzemieślnicze, czy też stowarzyszenia działające na podstawie ustawy z dnia 7 kwietnia 1989r. - Prawo o stowarzyszeniach (t.j. Dz.U. z 2017r. poz. 210).

Tym samym związkiem przedsiębiorców jest m.in. związek osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej. Za przedsiębiorcę w rozumieniu art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (t.j. Dz.U. z 2016r. poz. 1826 ze zm.) należy rozumieć osobę fizyczną, osobę prawną i jednostkę organizacyjną niebędącą osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną - wykonującą we własnym imieniu działalność gospodarczą. Z kolei w myśl art. 2 tej ustawy, działalność gospodarcza to zarobkowa działalność wytwórcza, budowlana, handlowa, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodowa, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły. Od strony funkcjonalnej przedsiębiorcę, o którym mowa w ustawie o swobodzie działalności gospodarczej cechuje zatem prowadzenie działalności gospodarczej. Wśród rodzajów działalności gospodarczej wyróżnia się zaś działalność wytwórczą, budowlaną, handlową, usługową i poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż.

Stowarzyszenie Geodetów Polskich w Warszawie jest wpisane do Krajowego Rejestru Sądowego, Rejestru Stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz publicznych zakładów opieki zdrowotnej prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Warszawie, XII Wydział Gospodarczy pod nr 0000076851 (dowód: karty od nr 39 do nr 51). Tym samym Stowarzyszenie posiada osobowość prawną.

Zgodnie z § 1 statutu Stowarzyszenia jest ono dobrowolnym, samorządowym, pozarządowym zrzeszeniem o charakterze naukowo - technicznym i zawodowym. Terenem jego działania jest obszar RP.

Do jego celów zgodnie z § 9 Statutu należy zrzeszanie inżynierów i techników ze specjalnością z zakresu geodezji i kartografii oraz osób wymienionych w art. 12 statutu. Geodeci wykonujący samodzielnie prace geodezyjne muszą posiadać zgodnie z rozdziałem 8 ustawy z dn. 17.05.1989r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (t.j. Dz.U. z 2016r. poz. 1626 ze zm.) uprawnienia zawodowe nadane po odpowiednim postępowaniu kwalifikacyjnym przez Głównego Geodetę Kraju.

Celem Stowarzyszenia jest również współdziałanie z właściwymi jednostkami w zakresie rozwoju techniki i produkcji, wdrażanie osiągnięć naukowo-technicznych w

dziedzinie geodezji i kartografii oraz w zakresie BHP, ochrony pracy i zawodu. Ponadto jego celem jest m.in. prowadzenie działalności szkoleniowej, współdziałanie przy podnoszeniu jakości prac geodezyjnych, prowadzenie doradztwa i rzeczoznawstwa, inicjowanie, popieranie i prowadzenie wymiany doświadczeń organizacyjnych i naukowo-technicznych zagranicą oraz reprezentowanie w kraju i zagranicą inżynierów i techników w nim zrzeszonych.

Zgodnie z § 59 Statutu, może prowadzić działalność gospodarczą. W toku postępowania wyjaśniającego, Stowarzyszenie wyjaśniło, że działalność ta polega na organizowaniu szkoleń, kursów i ekspertyz z zakresu geodezji i kartografii. Dochody z tej działalności przeznaczone są na działalność statutową.

Jego członkowie dzielą się na zwyczajnych, wspierających i honorowych.

Członek zwyczajny zgodnie z § 14 Statutu zobowiązany jest m.in. do przestrzegania jego postanowień, regulaminów i uchwał władz, norm współżycia społecznego i zasad etyki zawodowej oraz dyscypliny organizacyjnej.

Władzami Stowarzyszenia są Zjazd Delegatów, Zarząd Główny, Główna Komisja Rewizyjna oraz Główny Sąd Koleżeński. Najwyższą jego władzą jest Zjazd Delegatów.

Do kompetencji Zarządu Głównego należy m.in. zgodnie § 29 Statutu, kierowanie działalnością Stowarzyszenia, reprezentowanie go na zewnątrz, powoływanie i rozwiązywanie oddziałów, wspomaganie ich w działalności merytorycznej oraz ocena ich pracy. W skład Zarządu Głównego wchodzi m.in. prezesi oddziałów.

Do powstania oddziału powoływanego uchwałą Zarządu Głównego, konieczna jest liczba 100 członków.

Władzami oddziału zgodnie z § 37 Statutu są:

- Zgromadzenie Delegatów Oddziału lub Walne Zgromadzenie Oddziału,
- Zarząd,
- Komisja Rewizyjna,
- Sąd Koleżeński.

Kadencja władz oddziału trwa cztery lata. Zarząd oddziału składa się z prezesa oraz 5-13 członków i prezesów podstawowych terenowych jednostek organizacyjnych, o których mowa w § 52 Statutu tj. kół, klubów powoływanych przez Zarząd oddziału dla realizacji celów i zadań statutowych.

Do kompetencji Zarządu oddziału należy m.in.

- kierowanie działalnością oddziału zgodnie z postanowieniami Statutu i uchwałami władz Stowarzyszenia,
- reprezentowanie na zewnątrz i działanie w jego imieniu na swoim terenie,
- powoływanie i rozwiązywanie podstawowych jednostek terenowych.

Uchwały Zarządu oddziału podejmowane są zwykłą większością głosów przy obecności co najmniej połowy liczby członków.

Podstawowymi terenowymi jednostkami organizacyjnymi oddziałów Stowarzyszenia są koła i kluby powoływane przez Zarząd oddziału dla realizacji jego celów i zadań statutowych.

Zgodnie z § 53 Statutu, koto i klub nie posiadają osobowości prawnej, a jego sprawy finansowe prowadzi Zarząd oddziału. Działalność koto, klubu opiera się na statucie Stowarzyszenia i regulaminie koto/klubu, zatwierdzonym przez Zarząd oddziału.

Władzami koto i klubu są:

- walne zebranie członków,
- zarząd koto i klubu.

Uchwały walnego zebrania koto i klubu podejmowane są zwykłą większością głosów przy obecności co najmniej połowy osób uprawnionych do głosowania.

Zarząd koto i klubu jest najwyższą władzą w okresie między walnymi zebraniem. Za swoją działalność odpowiada przed walnym zebraniem członków i Zarządem Oddziału.

W skład Zarządu koto i klubu wchodzi prezes oraz 2-4 członków. Jego uchwały są podejmowane zwykłą większością głosów.

Z wyjaśnień Stowarzyszenia (dowód: karta nr 20) wynika, że nie uczestniczy ono w żaden sposób w zawieraniu oraz realizowaniu umowy pomiędzy geodetą a klientem. Usługa jest realizowana na podstawie ceny uzgodnionej pomiędzy geodetą i klientem. Geodeci za wyjątkiem składki członkowskiej nie odprowadzają na jego rzecz żadnych środków finansowych z tytułu wykonywanych usług.

W ramach Stowarzyszenia działa Oddział w Krakowie, który nie posiada osobowości prawnej, nie zatrudnia pracowników, a działalność członków oraz władz jest świadczona społecznie - nieodpłatnie (dowód: karta nr 20).

Oddział w Krakowie liczy 372 członków (dowód: karty od nr 55 do nr 59), z czego 68 jest jeszcze studentami. Poza tym członkami Oddziału są zarówno geodeci, pracownicy firm geodezyjnych, jak i pracownicy naukowci. Osoby te posiadają miejsce zamieszkania przede wszystkim w województwie małopolskim.

Stowarzyszenie nie gromadzi informacji w zakresie, którzy jego członkowie świadczą usługi geodezyjne w formie działalności gospodarczej. Ponadto jak wynika z jego wyjaśnień zarówno Oddział, jak i Klub Prywatnych Wykonawców nie gromadzą informacji dotyczących wysokości cen stosowanych przez jego członków (dowód: karta nr 20).

Z ustaleń Prezesa Urzędu dokonanych na podstawie informacji zamieszczonych w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, wynika, że przynajmniej część z członków Oddziału, prowadzi własną działalność gospodarczą (dowód: karta od nr 65 do nr 76).

Z informacji uzyskanych od geodetów wynika, że pobierają oni od swoich klientów opłaty za wykonane usługi. Dowodem na powyższe są kopie przekazanych przez nich przykładowych faktur (dowód: np. karty od nr 96 do nr 103; od nr 108 do nr 117; od nr 120 do nr 122). Tym samym działalność tych członków Stowarzyszenia jest wykonywana w celach zarobkowych, w sposób zorganizowany i ciągły.

Wobec powyższego geodeci są przedsiębiorcami w rozumieniu przepisów ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, a Stowarzyszenie jako podmiot ich skupiający jest związkiem przedsiębiorców, o jakim mowa w art. 4 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Należy przy tym zaznaczyć, że zgodnie z orzeczeniem Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w wyroku z dnia 22.10.2001r. (sygn. akt XVII Ama 123/00) związkami

przedsiębiorców są zrzeszenia grupujące obok przedsiębiorców, także osoby nie mające takiego statusu. W wyroku tym Sąd orzekł bowiem, że poprzez związek przedsiębiorców należy rozumieć wszystkie związki przedsiębiorców, a nie tylko te, które zrzeszają wyłącznie przedsiębiorców.

Oznacza to, że Stowarzyszenie może być uznane na potrzeby zastosowania ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów za związek przedsiębiorców, o jakim mowa w art. 4 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. W związku z tym posiada status przedsiębiorcy w rozumieniu art. 4 pkt 1 ppkt d ww. ustawy i może być stroną postępowania w sprawie zawarcia porozumienia ograniczającego konkurencję, o jakim mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Należy w tym miejscu wskazać, że cennik został opracowany przez Oddział Stowarzyszenia w Krakowie, czyli oddział terytorialny, który nie posiada osobowości prawnej. Stąd też stroną postępowania antymonopolowego w niniejszej sprawie jest Stowarzyszenie Geodetów Polskich w Warszawie, którego Oddział w Krakowie jest jednostką terenową i którego praca zgodnie z § 29 pkt 5 Statutu, podlega ocenie merytorycznej Zarządu Głównego.

Rynek właściwy

Zgodnie z art. 4 pkt 9 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów rynek właściwy to rynek towarów, które ze względu na ich przeznaczenie, cenę oraz właściwości, w tym jakość, są uznawane przez ich nabywców za substytuty oraz są oferowane na obszarze, na którym, ze względu na ich rodzaj i różnice cen, koszty transportu, panują zbliżone warunki konkurencji.

Tym samym do wyznaczenia rynku właściwego konieczne jest jego zdefiniowanie pod względem produktowym oraz geograficznym.

Rynek właściwy produktowo obejmuje wszystkie towary, które służą zaspokajaniu tych samych potrzeb nabywców, mają zbliżone właściwości, podobne ceny i reprezentują podobny poziom jakości. Pojęcie towarów obejmuje natomiast rzeczy, również energię, papiery wartościowe i inne prawa majątkowe, usługi, a także roboty budowlane (art. 4 pkt 7 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów).

Niniejsze postępowanie dotyczy ustalania przez Stowarzyszenie stawek opłat za takie usługi geodezyjne jak np.:

- pomiar sytuacyjno-wysokościowy (sporządzenie map dla celów projektowych),
- inwentaryzację powykonawczą uzbrojenia podziemnego-sieć,
- inwentaryzację małych obiektów,
- tyczenie budynku,
- tyczenie uzbrojenia podziemnego,
- sporządzenie map,
- badanie archiwum,
- opracowanie wykazu synchronizacyjnego,
- rozgraniczenie nieruchomości,
- wznowienie i wyznaczenie punktów granicznych,
- podział nieruchomości i

- pracę zespołu geodezyjnego.

Jak wynika z powyższego, są to specyficzne usługi wykonywane dla danych nieruchomości, które mogą być świadczone tylko przez osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje do ich wykonywania.

Stąd też nie istnieją inne towary - usługi, które ze względu na ich przeznaczenie, cenę oraz właściwości, w tym jakość mogą być uznawane przez nabywców za substytuty usług geodezyjnych.

Wobec powyższego, za rynek właściwy w niniejszej sprawie w aspekcie produktowym należy uznać rynek świadczenia usług geodezyjnych.

Analizując z kolei aspekt geograficzny rynku świadczenia usług geodezyjnych należy wskazać, że zgodnie ze statutem, obszarem działalności Stowarzyszenia jest terytorium kraju. Ponadto nie istnieją żadne bariery formalne w świadczeniu przez geodetów usług na obszarze całego kraju.

Cennik, który był podstawą do wszczęcia postępowania w analizowanej sprawie, został opracowany przez Klub Oddziału Stowarzyszenia w Krakowie, którego członkami są przede wszystkim geodeci z województwa małopolskiego. Jedynie kilku z nich posiada swoje siedziby w innych województwach takich jak: podkarpackie, czy też śląskie.

Z przesłanych przez członków Oddziału kopii przykładowych faktur wynika, że w większości nabywcami świadczonych przez nich usług są podmioty z województwa małopolskiego, chociaż zdarzają się przypadki, że kontrahenci są z innych województw tj. np. podkarpackiego, czy też nawet mazowieckiego.

Świadczenie usług geodezyjnych przede wszystkim dla kontrahentów z województwa małopolskiego może być spowodowane koniecznością ponoszenia przy świadczeniu tych usług w innych rejonach kraju, dodatkowych kosztów takich jak np. koszt dojazdu do nieruchomości, czy też noclegu. Na skutek powyższego geodeci większość usług świadczą w pobliżu swojej siedziby tj. głównie na obszarze województwa małopolskiego oraz województw ościennych.

Stąd też w ocenie Prezesa Urzędu rynkiem właściwym w aspekcie geograficznym na którym mogło dojść do zawarcia porozumienia oraz ograniczenia konkurencji, jest obszar województwa małopolskiego oraz województw ościennych.

Ostatecznie Prezes Urzędu uznał, że rynkiem właściwym w analizowanej sprawie na którym mogło dojść do zawarcia porozumienia oraz do ograniczenia konkurencji jest lokalny rynek świadczenia usług geodezyjnych na obszarze województwa małopolskiego oraz województw ościennych.

Jak wynika z materiału dowodowego Oddział Stowarzyszenia posiada około 300 członków. Z kolei na terenie województwa małopolskiego aktywnie świadczy swoje usługi około 1200-1500 geodetów (dowód: karty od nr 55 do nr 61 oraz karta nr 361 verte).

Nadmienić należy, że w ocenie Prezesa Urzędu, bardziej szczegółowa analiza rynku właściwego w tej sprawie nie miałaby dla niej istotnego znaczenia. Należy wskazać, że porozumienia ograniczające konkurencję, o jakich mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w myśl art. 7 ust. 3 tej ustawy, nie podlegają wyłączeniu spod zakazu zawierania porozumień ograniczających konkurencję, o jakim mowa w art. 7 ust. 1 tej ustawy w zależności od posiadanego udziału w rynku. Oznacza to, że co

do zasady porozumienia w zakresie ustalania cen pomiędzy konkurentami, nie korzystają z wyłączeń spod zakazu, gdyż są one traktowane bardzo restrykcyjnie i są niedozwolone niezależnie od wielkości udziału w rynku przedsiębiorców uczestniczących w porozumieniu zarówno w krajowym, jak i wspólnotowym prawie konkurencji.

Dlatego też bardziej szczegółowa analiza rynku właściwego w tej sprawie oraz pozycji zajmowanej na nim przez uczestników niniejszego porozumienia, nie ma zasadniczego znaczenia dla jego oceny.

Prezes Urzędu pragnie również wskazać, iż z uwagi na to, że członkowie Stowarzyszenia posiadają swoje siedziby na terytorium Polski, brak jest przesłanek wskazujących na świadczenie przez nich usług geodezyjnych poza obszarem kraju i nie stwierdzono, aby podmioty posiadające siedziby poza terenem kraju wykonywały usługi geodezyjne w Polsce⁴, brak jest podstaw do uznania, że przedmiotowe porozumienie mogło również wyrzucić wpływ na handel pomiędzy Państwami Członkowskimi, a tym samym, że powinno ono podlegać ocenie także w świetle przepisów prawa unijnego tj. art. 101 TFUE.

Ad 1

Istota cel i skutek porozumienia

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów zakazane są porozumienia, których celem lub skutkiem jest wyeliminowanie, ograniczenie lub naruszenie w inny sposób konkurencji na rynku właściwym, polegające m.in. na ustalaniu bezpośrednio lub pośrednio cen sprzedaży towarów i innych warunków zakupu lub sprzedaży towarów.

Tym samym kolejną kwestią jest rozważenie, czy opracowanie przez Oddział Stowarzyszenia cennika za świadczenie usług geodezyjnych, może zostać uznane za zawarcie porozumienia, o jakim mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, polegającego na ustalaniu cen i innych warunków świadczenia usług.

Zgodnie z art. 4 pkt 5 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów przez porozumienia należy rozumieć:

- umowy zawierane pomiędzy przedsiębiorcami, między związkami przedsiębiorców oraz między przedsiębiorcami i ich związkami albo niektóre postanowienia tych umów,
- uzgodnienia dokonane w jakiejkolwiek formie przez dwóch lub więcej przedsiębiorców lub ich związki,
- uchwały lub inne akty związków przedsiębiorców lub ich organów statutowych.

Z powyższego wynika, że zakazane w myśl ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, jest podejmowanie przez związki przedsiębiorców lub ich organy statutowe uzgodnień w formie uchwał lub innych aktów. Tym samym do kategorii porozumień ograniczających konkurencję należą zatem m.in. wszelkie decyzje związków lub ich organów statutowych,

⁴ http://www.gugik.gov.pl/geodezja-i-kartografia/uprawnienia-zawodowe/znajdz-geodete?resutl_page=3

skierowane bezpośrednio lub pośrednio do ich członków w celu wywołania określonego działania lub zaniechania. Mogą być to np. uchwały, statuty, okólniki, inne akty wewnętrzne, a także wytyczne bądź zalecenia o charakterze nieformalnym⁵, których celem jest wywarcie wpływu na określone zachowanie członków związku. Za porozumienie może również zostać uznane rekomendowanie przez związek przedsiębiorców treści umów członkom tego związku w zakresie m.in. wysokości cen, gdyż może to prowadzić do ujednoczenia istotnych warunków umów dwustronnych m.in. w zakresie ceny⁶, w szczególności jeśli spotyka się to z przyjęciem przez adresatów takich sugestii w drodze milczącej zgody⁷.

Należy również podkreślić, iż do stwierdzenia zawarcia porozumienia nie jest konieczne, aby uchwała lub inny akt został podjęty przez organy statutowe związku. Bez znaczenia dla ewentualnego zastosowania zakazu porozumień ograniczających konkurencję jest to, czy porozumienie zostało podjęte w formie uchwały, czy też innego aktu (zalecenia, rekomendacji) oraz kto *de facto* dokument ten wydaje. Stąd też indyferentne z punktu widzenia prawa konkurencji jest np. to, że dany akt związku przedsiębiorców został podjęty niezgodnie ze statutem związku, czyli np. przez organ nieuprawniony. Jeśli tylko faktycznie obowiązuje lub też jest w stanie wywołać lub wywołuje określone skutki, może godzić w zakaz, o którym mowa w art. 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów⁸.

Z powyższego wynika, że do kategorii porozumień ograniczających konkurencję należą wszelkie decyzje związków lub ich władz zawarte w ww. formach, wiążące członków związku formalnie, jak też i decyzje nieformalne, których celem lub skutkiem jest antykonkurencyjny charakter tego porozumienia.

Z treści pozyskanego cennika na 2014r. który był przyczyną wszczęcia postępowania wyjaśniającego poprzedzającego niniejsze postępowanie, opisanego w części niniejszej decyzji dotyczącej ustalenia stanu faktycznego wynika, że zawierał on wysokość opłat za poszczególne, wyszczególnione w nim usługi geodezyjne w określonej wysokości w PLN lub od ... PLN do ... PLN.

Na pierwszej stronie cennika, u góry po lewej stronie, zamieszczona była pieczęć Zarządu Oddziału Stowarzyszenia w Krakowie, która umiejscowiona była również na stronie drugiej, pod cennikiem.

Powyższy cennik został opublikowany również na stronie internetowej Oddziału Stowarzyszenia w Krakowie (<http://www.sgp.krakow.pl/publikacje/>) i został z niego usunięty w dniu 24.08.2015r. tj. po wszczęciu przez Prezesa Urzędu postępowania wyjaśniającego.

W toku postępowania wyjaśniającego poprzedzającego niniejsze postępowanie, Stowarzyszenie w dn. 21.10.2015r. przekazało również kopię cennika na rok 2015r.

Cennik na 2015r. podobnie jak na 2014r. zawierał wyszczególnienie usług geodezyjnych oraz stawki za ich wykonanie w określonej wysokości lub od...do..... Cennik ten został również opracowany przez Oddział w Krakowie i widnieją na nim pieczęcie Zarządu Głównego, Sekretarza Generalnego oraz Prezesa Stowarzyszenia.

⁵ Zakaz porozumień ograniczających konkurencję, wprowadzenia T.Skoczny, W.Szpringer, Dom Wydawniczy ELIPSA, Urząd Antymonopolowy, Warszawa 1996r. str. 27.

⁶ Wyrok Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 12.10.2005r. sygn. akt XVII AmA 53/04.

⁷ Decyzja Komisji Europejskiej 98/273/WE Volkswagen, 2006/431/WE SEP i inni v. Automobiles Peugeot SA.

⁸ Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów. Komentarz pod red. C.Banasińskiego i E.Pionka. Wyd. 1. Wydawnictwo LexisNexis. Warszawa 2009r. Str. 100.

Z porównania wysokości opłat zawartych w cenniku w 2015r. w odniesieniu do cennika z 2014r. wynika, że dodano do niego nową usługę oraz stawkę za jej wykonanie nie przewidzianą w poprzednim cenniku tj. „Zmiana użytków - wyłączenie z produkcji rolnej”. Ponadto w cenniku na 2015r. w porównaniu do poprzednio obowiązującego, ceny w przypadku dwóch rodzajów usług geodezyjnych zostały przewidziane w wyższej wysokości. Jak wynika z wyjaśnień Stowarzyszenia, cennik ten został przygotowany i opracowany w trakcie spotkania członków Klubu w dniu 05.02.2015r. i zawierał informację o cenach na rok 2015r., która następnie miała być udostępniona jak najszerszemu gremium geodetów zarówno pisemnie, jak i w formie elektronicznej (dowód: karta nr 275).

Również pozyskane w toku postępowania cenniki z lat 2011, 2012 oraz 2013, podobnie jak cenniki na rok 2014 i 2015 zawierają pieczęć Oddziału Stowarzyszenia, wykaz poszczególnych usług geodezyjnych oraz ceny jednostkowe w określonej wysokości w PLN lub od...do....PLN.

Jak przedstawiono to w opisie stanu faktycznego niniejszej decyzji, cenniki - informacja o cenach za roboty geodezyjne jest sporządzana od wielu lat przez Klub Prywatnych Wykonawców, który jest jedynym z kół działających w ramach oddziału Stowarzyszenia w Krakowie. Spotkania Klubu odbywają się zwykle na początku danego roku. W trakcie spotkań Klub nie podejmował żadnych uchwał, były one jednakże protokołowane.

Z treści protokołów wynika (*tajemnica przedsiębiorstwa*).

Ponieważ ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów zakazuje podejmowania nie tylko uchwał, ale i innych aktów związków przedsiębiorców i ich organów skierowanych do członków związku, którego celem lub skutkiem jest ograniczenie konkurencji, nie ma decydującego znaczenia forma aktu skierowanego do jego członków tj. czy jest to uchwała, czy też jedynie dokument o charakterze wytycznych.

W analizowanej sprawie cennik nie został co prawda zatwierdzony do stosowania uchwałą, jednakże został on opracowany przez Klub, czyli terenową jednostkę organizacyjną Oddziału Stowarzyszenia i przekazany jego członkom pisemnie i przekazywany elektronicznie. Oznacza to, że był on skierowany do jego członków, a opracowanie go miało na celu wskazanie wysokości stawek (cen) jakie powinny być stosowane za usługi geodezyjne w danym roku. Geodeci na podstawie tego dokumentu mogli przewidzieć, jaka jest zakładana stawka za skorzystanie z usług członków Stowarzyszenia w roku na który został opracowany, tym samym miał on charakter wytycznych.

Dla bytu zawartego porozumienia nie ma znaczenia również fakt, iż cennik został opracowany przez jednostkę organizacyjną Oddziału Stowarzyszenia, a nie bezpośrednio przez jego członków. Jak bowiem stwierdził w jednym ze swoich wyroków Europejski Trybunał Sprawiedliwości „wszelkie działania podejmowane przez organizacje branżowe stanowią przejaw kolektywnej woli ich członków, tj. mają charakter porozumienia”.⁹

W świetle powyższego należy uznać, że opracowywanie przez jednostkę organizacyjną Oddziału Stowarzyszenia cennika na usługi geodezyjne oraz opublikowanie go na stronie internetowej było z pewnością aktem Stowarzyszenia, skierowanym do jego członków tj. geodetów. Tym samym opracowanie tego dokumentu było innym aktem

⁹ Wyrok ETS z dn.29.10.1980r. w spr. Heine Van Landewyck S.a.r.l(...) p-ko Komisji. Prawo konkurencji Wspólnoty Europejskiej.Orzecznictwo.Tom .1.Orzeczenia ETS z lat 1962-1989. Str. 273,

(nieformalnym) związku przedsiębiorców i tym samym porozumieniem w rozumieniu art. 4 pkt 5 ppkt c ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Kolejną przesłanką, której wystąpienie należy wykazać, jest to, że celem lub skutkiem porozumienia w postaci opracowania cennika, mogło być lub było naruszenie zasad konkurencji na rynku.

Oceniając cel porozumienia należy zważyć, że przez cel porozumienia należy rozumieć wolę jego uczestników wyrażoną w treści danego dokumentu, jak również to czego strony wyraźnie nie określiły w danym dokumencie, ale stawiają sobie za cel. Tym samym dla określenia celu porozumienia podstawowe znaczenie ma obiektywny cel, a nie subiektywne wyobrażenia uczestników tego porozumienia o jego celach, czy też motywach działania, gdyż antykonkurencyjny cel porozumienia istnieje obiektywnie, niezależnie od subiektywnego przekonania jego uczestników. Ponadto dla stwierdzenia, czy cel porozumienia jest antykonkurencyjny, należy uwzględnić nie tylko treść danego porozumienia, ale także inne czynniki, takie jak: cele porozumienia jako takiego w danym kontekście gospodarczym i prywatnym.

Tym samym zakazem, o jakim mowa w art. 6 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów objęte są nie tylko porozumienia, których jawnym celem jest ograniczenie konkurencji, ale także porozumienia, które faktycznie taki skutek wywołały lub też mogły wywołać.

W ocenie Prezesa Urzędu opracowanie przez Stowarzyszenie cennika na świadczenie usług geodezyjnych przez jego członków miało na celu co najmniej ograniczenie konkurencji cenowej pomiędzy tymi przedsiębiorcami.

Ceny są elementem umowy na ogół najsilniej oddziałującym na relacje konkurencyjne między przedsiębiorcami, a zarazem wpływającym na wybór ofert przez odbiorców. Konkurencja cenowa między przedsiębiorcami pozwala na utrzymywanie cen za poziomie możliwym do zaakceptowania przez konkurentów i kontrahentów, a zarazem wymusza na tych pierwszych wzrost efektywności i redukcję kosztów.¹⁰ Natomiast każdy przedsiębiorca powinien niezależnie określać swoje zachowanie na rynku i nie może podejmować kontaktów na rynku z konkurentami w celu wspólnego ustalania cen.

Natomiast wzajemne uzgodnienie cen pozbawia uczestników porozumienia istotnego środka w konkurowaniu na rynku. Wzajemna koordynacja zachowań poprzez świadome współdziałanie w zakresie ustalania cen pozwala na ograniczenie niepewności przedsiębiorców co do przebiegu procesów rynkowych i warunków działania konkurentów. Praktyczna kooperacja pomiędzy przedsiębiorcami zajmuje więc miejsce konkurencji. W efekcie niedozwolone porozumienia ograniczające konkurencję powodują, że warunki sprzedaży towarów, w tym ceny są mniej korzystne, niż wynikałoby to z wolnorynkowej gry popytu i podaży, ze szkodą dla nabywców, a w ostateczności dla konsumentów.

W niniejszej sprawie opracowywany przez Stowarzyszenie cennik, zawierał wysokość cen za wykonanie poszczególnych usług geodezyjnych. Tym samym opracowując cennik, geodeci wyrazili wspólną intencję osiągnięcia danego poziomu cen¹¹. Oznacza to, że

¹⁰ E.Modzelewska-Wąchał. Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów. Komentarz. Wydanie TWIGGER, Warszawa 2002, s. 71.

¹¹ Wyrok TSUE z dn.11.01.1990r. w spr. Sandor Prodotti Farmaceutici SPE p-ko Komisji. Prawo konkurencji Wspólnoty Europejskiej.Orzecznictwo. Tom. 3.Orzeczenia ETS z lat 1990-2004. Str. 39, pkt 2,

wzajemna koordynacja zachowań zastąpiła miejsce konkurencji pomiędzy uczestnikami porozumienia, gdyż członkowie Stowarzyszenia zapoznając się z treścią tego dokumentu mogli łatwiej przewidzieć wysokość cen stosowanych przez innych geodetów należących do Stowarzyszenia i skoordynować ceny rynkowe na poziomie wyższym od konkurencyjnego.

Należy przy tym wskazać, że określony akt związku przedsiębiorców nie musi być przez jego członków rzeczywiście stosowany. Wystarczające jest wykazanie antykonkurencyjnego celu, a takim jest np. ustalanie stawek (cen) przez związek przedsiębiorców, które nie są stosowane w praktyce.

Cel porozumienia odnoszony jest najczęściej w polskiej doktrynie i orzecznictwie do motywacji stron porozumienia (celu podjętych przez nie działań). Ów cel związany jest jednak - przynajmniej w części przypadków nie tyle z subiektywnym zamiarem naruszenia konkurencji, co raczej z zamiarem osiągnięcia określonych skutków, które mogą mieć antykonkurencyjny wymiar. Nawet bowiem jeżeli strony porozumienia nie mają świadomości bezprawności swoich działań, czy wręcz działają w dobrej wierze, ale analiza treści porozumienia pozwala na przyjęcie, iż celem jego zawarcia było naruszenie konkurencji, jest ono kwalifikowane jako sprzeczne z prawem. Tak rozumiany „przedmiot porozumienia” odrywa się całkowicie od subiektywnych zamiarów stron, od „celu” ich działania. Liczy się bowiem wyłącznie treść porozumienia, to co wynika z jego postanowień dla konkurencji na rynku¹². Jak to stwierdził TSUE w jednym ze swoich wyroków, ustalanie cen, nawet tych, które stanowią cel, wpływa na konkurencję, ponieważ takie docelowe ceny umożliwiają wszystkim uczestnikom kartelu przewidywanie z dużą dozą pewności, jaka będzie polityka cenowa konkurentów¹³.

Oceniając jednakże potencjalne ujemne skutki zawartego porozumienia należy wskazać, że działania Stowarzyszenia polegające na opracowaniu cennika mogły doprowadzić do ograniczenia niepewności jego członków, co do ich wzajemnego zachowania na rynku w zakresie wysokości stosowanych stawek. Natomiast w warunkach gospodarki rynkowej każdy przedsiębiorca powinien działać zgodnie z mechanizmami rynkowymi, ustalać opłaty samodzielnie w oparciu o ponoszone przez siebie koszty oraz spodziewany zysk, a nie koordynować, w drodze wspólnych ustaleń, własne decyzje cenowe z analogicznymi decyzjami konkurentów. Na skutek opracowania i opublikowania cennika, nastąpiło uzgodnienie cen za świadczone usługi. Mogło to doprowadzić do ukształtowania się stawek za usługi geodezyjne na jednolitym, ponad konkurencyjnym poziomie, a tym samym do ograniczenia konkurencji cenowej pomiędzy nimi ze szkodą dla podmiotów korzystających z ich usług, zmuszonych do płacenia wyższych niż w warunkach konkurencji opłat za te usługi.

Koniecznym jest również wskazanie, iż jak wyjaśniono to już powyżej, w przypadku, gdy cel porozumienia jest sam w sobie antykonkurencyjny (tak jak to ma miejsce w niniejszej sprawie), dla wykazania naruszenia przepisów ustawy nie ma potrzeby wykazywania antykonkurencyjnego skutku, gdyż zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów zakazane są porozumienia, których celem lub skutkiem jest wyeliminowanie, ograniczenie lub naruszenie w inny sposób konkurencji na rynku właściwym. Oznacza to, iż porozumienie nie musi być stosowane w praktyce. Tym samym wystarczające jest wykazanie, iż Stowarzyszenie opracowało cennik kierowany do jego członków, którego celem

¹² Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 20 lipca 2011r. sygn.. akt VI ACa 141/11.

¹³ Wyrok ETS z dn. 17.10.1972r. w spr. Vereeniging van Cementhandelaren p-ko Komisji. Prawo konkurencji Wspólnoty Europejskiej.Orzecznictwo.Tom .1.Orzeczenia ETS z lat 1962-1989. 138.

było ustalanie cen, czyli naruszenie zasad konkurencji na rynku, nawet jeśli ceny te nie były stosowane w praktyce. Również Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w wyroku z dnia 7 listopada 2005 r. uznał, iż stwierdzenie wskazanej w art. 5 obowiązującej uprzednio ustawy z dnia 15.12.2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst. jedn. Dz.U. z 2005r. Nr 244, poz. 2080 ze zm.) praktyki, następuje w drodze wykazania wspólnych uczestnikom porozumienia zachowań, nawet jeżeli na rynku nie ujawniają się antykonkurencyjne skutki takiego działania¹⁴. Stąd też bez znaczenia dla stwierdzenia zawarcia przez przedsiębiorców porozumienia jest, czy na skutek jego zawarcia, wystąpiły skutki antykonkurencyjne oraz czy doszło do zrealizowania zawartego porozumienia przez jego uczestników. Okoliczności te mogą mieć jedynie wpływ na ocenę stopnia szkodliwości zawartego porozumienia. Podobnie ETS w jednym ze swoich wyroków uznał, iż rozważenie faktycznych skutków porozumienia lub decyzji nie jest konieczne, jeżeli oczywiste jest, że ich celem jest zapobieganie, ograniczenie lub zniekształcenie konkurencji w przypadku zalecenia przez związek przedsiębiorców wysokości cen, składek¹⁵.

Stąd też dla niniejszego postępowania nie ma decydującego znaczenia kwestia stosowania jak twierdzi Stowarzyszenie przez jego członków cen innych niż wynikających z cennika, gdyż w myśl art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów zakazane jest zawieranie porozumień, których nie tylko skutkiem, ale i celem jest ograniczenie konkurencji. Okoliczności te mogą mieć jedynie na ocenę negatywnych skutków dla rynku z zawartego porozumienia.

Dlatego też uzasadnione jest przyjęcie, że Stowarzyszenie zawarło porozumienie polegające na ustalaniu cen tj. porozumienie, o jakim mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Należy jednakże wskazać, że w toku postępowania zwrócono się do losowo wybranych członków Stowarzyszenia o udokumentowanie wysokości stosowanych cen za świadczone usługi geodezyjne. Organ w odpowiedzi otrzymał od ankietowanych geodetów po kilka kopii wystawionych przez nich rachunków lub faktur. Treść niektórych z nich wykazuje zbliżone lub takie same wartości jak te przedstawione w cenniku Stowarzyszenia na 2014r. (np. karty nr 107, 125, 145, 148, 153, w porównaniu z kartą nr 16). Można z tego wywnioskować, że przedsiębiorcy ci przy ustalaniu cen za usługi geodezyjne przynajmniej w niektórych przypadkach mogli kierować się stawkami zawartymi w cenniku.

Istotne jest również wskazanie, że z racji szkodliwości dla stanu konkurencji na rynku, porozumień polegających na ustalaniu cen sprzedaży, zakazane jest ustalanie cen na rynku zarówno przez konkurentów (porozumienie horyzontalne) jak i kooperantów (porozumienie wertykalne), niezależnie od posiadanej przez nich pozycji na tym rynku. Dlatego też ustawodawca uznał za szkodliwe ustalanie cen nawet pomiędzy przedsiębiorcami posiadającymi niewielki udział w rynku.

Jak wynika z posiadanych przez Prezesa Urzędu informacji członkowie Stowarzyszenia zamieszkują przede wszystkim obszar województwa małopolskiego. Większość usług jest przez nich świadczonych również na obszarze tego województwa lub województw ościennych. Tym samym zawarte przez Stowarzyszenie porozumienie mogło spowodować skutki przede wszystkim na obszarze województwa małopolskiego oraz województw

¹⁴ Wyrok Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 7 listopada 2005 r. XVII Ama 26/04

¹⁵ Wyrok ETS z dn.27.01.1987r. w spr. Verband der Sachversicherer e.v. p-ko Komisji. Prawo konkurencji Wspólnoty Europejskiej. Orzecznictwo.Tom .1.Orzeczenia ETS z lat 1962-1989. Str. 425,

ościennych. Należy jednakże po raz kolejny wskazać, iż porozumienie polegające na ustalaniu cen jest porozumieniem zakazanym niezależnie od skali tego porozumienia, tj. niezależnie od tego, jaką część rynku obejmuje swoim zasięgiem. Stąd też zgodnie z art. 7 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, porozumienie, o jakim mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy nie podlega wyłączeniu na podstawie art. 7 ust. 1 i ust. 2 ww. ustawy. Porozumienia dotyczące ustalania cen w szczególności pomiędzy konkurentami na rynku uznawane są za jedno z najpoważniejszych naruszeń zakazu praktyk ograniczających konkurencję. Dlatego nie stosuje się do nich wyłączenia, o którym mowa w art. 7 ust. 1 i ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Ceny, jak to już podnoszono powyżej, są elementem umowy na ogół najsilniej oddziałującym na relacje konkurencyjne między przedsiębiorcami, a zarazem wpływającym na wybór ofert przez odbiorców. Uzgodnienia cenowe naruszają chroniony przez ustawę o ochronie konkurencji i konsumentów interes publiczny, bowiem utrzymują wyższy niż w warunkach nieskrępowanej konkurencji poziom cen dla finalnych nabywców towarów. Ponadto koordynacja cen prowadzi do ograniczenia niepewności co do zachowania rynkowego konkurentów i przebiegu procesów rynkowych, która to niepewność jest podstawą działania konkurencji.

Jak natomiast wskazano powyżej Stowarzyszenie zawarło porozumienie ograniczające konkurencję polegające na ustalaniu cen świadczenia usług geodezyjnych, którego celem było ograniczenie konkurencji cenowej pomiędzy jego członkami. Doszło zatem do bardzo poważnego naruszenia reguł konkurencji, którego skutki mogły być odczuwalne przez konsumentów. Dlatego też jak wskazano to powyżej tego rodzaju porozumienia nie podlegają wyłączeniu spod zakazu zawierania niedozwolonych porozumień ograniczających konkurencję na podstawie art. 7 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Brak jest również podstaw do uznania, że w niniejszej sprawie, porozumienie to może podlegać wyłączeniu na podstawie art. 8 ust. 1 ww. ustawy.

Prezes Urzędu pragnie ponadto odnieść się do twierdzeń Stowarzyszenia, iż cennik ten został opracowany jedynie w celach informacyjnych oraz z zamiarem zobrazowania średnich stawek za świadczone usługi w poprzednich latach.

Należy wskazać, że nie każde opracowywanie, czy też gromadzenie przez związek przedsiębiorców informacji o cenach można uznać za porozumienie w rozumieniu art. 4 pkt 5 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. W szczególności porozumieniem w rozumieniu tego przepisu nie jest przyjmowanie, gromadzenie oraz publikowanie danych o cenach poprzednio stosowanych, niemających rekomendowanego ani podobnego charakteru, jeśli brak jest podstaw do przyjęcia, iż będą one traktowane jako oczekiwany poziom cen w następujących okresach. Tym samym o ile za dozwolone można uznać publikowanie danych historycznych - o średnich cenach stosowanych przez członków Stowarzyszenia w poprzednich latach skierowane do podmiotów zainteresowanych, to ustalanie cen, nawet tylko sugerowanych i oczekiwanych w danym roku, jak wykazano powyżej, jest zakazane w świetle art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy.

Podobnie w orzecznictwie europejskim podkreśla się, iż o ile jest normalną praktyką, że organizacje samorządu zawodowego zapewniają swoim członkom pomoc, to nie może ona wywierać jakiegokolwiek bezpośredniego lub pośredniego wpływu na konkurencję, zwłaszcza przybierać formy cenników skierowanych do wszystkich członków bez względu na ich własną strukturę kosztów. Cenniki te mogą mieć różną formę tj. mogą mieć zarówno charakter obligatoryjny, jak i rekomendacji i nazwane mogą być jako „propozycje cenników”, „wzorzec wskaźnikowy” (wyrok SOKiK XVII Ama 68/05), czy też „cennikami wskaźnikowymi”, gdy cena wskaźnikowa określona została jako „cena uzasadniona,

wynikająca ze średnich cen” (wyrok SOKIK z 09.03.2007r. XVII Ama 20/06)¹⁶. Rozpowszechnianie takich cenników w tym rekomendowanych przez związki przedsiębiorców, zmierza do wyrównywania się poziomu cen stosowanych przez poszczególnych członków, niezależnie od ich kosztów własnych. Taki sposób postępowania związku przedsiębiorców odwołuje przedsiębiorców, których koszty własne prowadzonej działalności są stosunkowo niskie od obniżania swoich cen, co kreuje sztuczną przewagę dla przedsiębiorców mających najmniejszą kontrolę nad kosztami¹⁷.

W analizowanej sprawie, Stowarzyszenie w latach 2011-2015 opracowało cenniki usług geodezyjnych. Jak wynika to z ich tytułów, była to informacja o cenach na dany rok, a nie za dany rok. (**Tajemnica przedsiębiorstwa**). Ostatnia informacja o cenach została usunięta ze strony internetowej w dniu 24.08.2015r., czyli po wszczęciu przez Prezesa Urzędu postępowania wyjaśniającego poprzedzającego niniejsze postępowanie antymonopolowe. Przykładowo z protokołu z 05.02.2015r., wynika, że w lutym 2015r. ustalono ceny na 2015r.

Oznacza to, że cenniki zawierały ustalone przez Oddział Stowarzyszenia ceny na dany rok, a nie za dany rok. Nie były tym samym, jak twierdzi Stowarzyszenie, informacją o cenach poprzednio stosowanych. Potwierdzają to również jego wyjaśnienia zawarte w piśmie Stowarzyszenia z dnia 21.11.2016r. (dowód: karta nr 265), w którym stwierdziło, że (**Tajemnica przedsiębiorstwa**).

Oznacza to, że cenniki zawierały wysokość stawek za usługi geodezyjne świadczone przez członków Stowarzyszenia jakie miały być stosowane w danym roku, a geodeci powinni kierować się nimi podejmując decyzje o wysokości stawek za świadczone usługi, nawet jeśli miał on jedynie charakter rekomendacji i został opracowany na podstawie cen wcześniej stosowanych. Należy ponownie podkreślić, że uzgodnienia cenowe, które nie mają charakteru wiążącego, a są jedynie rekomendacjami, uznawane są za porozumienie, o jakim mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w przypadku porozumień zawieranych pomiędzy konkurentami, czyli tzw. porozumień horyzontalnych, gdyż zarówno wiążące, jak i niewiążące uchwały (nieprzewidujące sankcji) mogą wywoływać antykonkurencyjne skutki, bowiem członkowie związku chętnie stosują się do tego rodzaju ustaleń, traktując je jako akceptowalne oraz stanowiące punkt odniesienia przy podejmowaniu decyzji cenowych. Tym samym czynnikiem przesądzającym o objęciu rekomendacji cen zakazem w prawie antymonopolowym, jest postawa członków organizacji, wyrażająca się w chęci podporządkowania się przyjętym regułom¹⁸.

Oznacza to, że opracowywanie przez Stowarzyszenie co najmniej od 2011r. cennika na usługi geodezyjne, który mógł być wyznacznikiem dla jego członków do ustalania cen przez siebie stosowanych, spełnia przesłanki uznania go za porozumienie, o jakim mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Z poczynionych w toku postępowania ustaleń wynika, że cennik na świadczone przez członków Oddziału Stowarzyszenia w Krakowie usługi był opracowywany co roku, co najmniej od 2011r. do 2015r.

W orzecznictwie Komisji Europejskiej i sądów unijnych została wypracowana i utrwalona koncepcja, że w porozumieniach trwających wiele lat, w których różne

¹⁶ „Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów. Komentarz. pod red. Tadeusza Skocznego. Wydawnictwo C.H.Beck. W-wa 2009r. str. 392

¹⁷ Decyzja Komisji Wspólnot Europejskich Nr 96/438/EC z dnia 5 czerwca 1996 r. w sprawie IV/34.983 – *Fenex*, OJ L 181, 20.07.1996, s. 28, par. 60-65).

¹⁸ Patrz pkt 9, str. 273.

uzgodnione praktyki i porozumienia stanowią część całego ciągu wysiłków podejmowanych przez przedsiębiorców w wykonaniu wspólnego celu w postaci ograniczenia konkurencji, uprawnione jest przyjęcie, że stanowią one jedno, ciągłe naruszenie. Takie podejście zostało zaprezentowane w sprawie Herkules przeciwko Komisji, w której wskazano, że sztucznym byłoby dzielenie takiego ciągłego zachowania, charakteryzującego się jednym celem, na oddzielne naruszenia.¹⁹ Z kolei w sprawie Komisja przeciwko Anic Partecipazioni SpA, Europejski Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że antykonkurencyjne porozumienie może się składać nie tylko z odosobnionych aktów, lecz również z serii aktów lub ciągłego działania.²⁰ Powyższa koncepcja jednego, ciągłego naruszenia ma w pełni zastosowanie w przedmiotowej sprawie.

Za okoliczność uzasadniającą ciągły charakter stwierdzonej w niniejszej decyzji praktyki należy uznać regularne, powtarzalne i jednorodne zachowanie Stowarzyszenia, polegające na corocznym opracowywaniu w latach 2011-2015 przez jego jednostkę terenową tj. Klub, cenników na świadczenie usług geodezyjnych. Cenniki te zawierały wyszczególnienie poszczególnych usług geodezyjnych oraz wysokość opłat za ich wykonywanie. Oznacza to, że działania Stowarzyszenia były powtarzalne i polegały na tym samym mechanizmie tj. ustalaniu cenników na usługi geodezyjne. Działania te miały ten sam antykonkurencyjny cel tj. ustalanie cen na tego rodzaju usługi, co miało umożliwić ich świadczenie bez konieczności podejmowania rywalizacji na rynku polegającej na stosowaniu konkurencyjnych cen.

W pełni uprawniony jest zatem wniosek, że powtarzalne i jednorodne zachowanie Stowarzyszenia polegające na corocznym ustalaniu w latach 2011-2015 cen na usługi geodezyjne było przejawem realizacji jednolitego porozumienia, którego celem było ograniczenie lub nawet wyeliminowanie konkurencji pomiędzy jego członkami, i tym samym było porozumieniem o charakterze ciągłym i jednolitym.

W tym miejscu niniejszej decyzji Prezes Urzędu pragnie odnieść się do szeregu wniosków Stowarzyszenia złożonych w ustosunkowaniu się do wszczęcia niniejszego postępowania.

Wniosek o zastosowanie środków zaradczych oraz o wydanie decyzji zobowiązującej.

W ustosunkowaniu się do wszczęcia niniejszego postępowania, Stowarzyszenie stwierdziło, że świadome swojej misji środowiskowej zamierza podjąć szeroko zakrojone działania, które mają na celu usunięcie skutków ewentualnego naruszenia art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów i zapobieżenia powstawaniu naruszenia w przyszłości, które określiło jako środki zaradcze lub zobowiązania, które mogą stanowić element decyzji stwierdzającej praktykę lub zobowiązującej. Stowarzyszenie stwierdziło, że *(tajemnica przedsiębiorstwa)*.

Odnosząc się do powyższego wniosku, w pierwszej kolejności należy wskazać, że zgodnie z art. 10 ust. 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów Prezes Urzędu może w decyzji, o uznaniu praktyki za ograniczającą konkurencję nakazać w celu zaniechania

¹⁹ Wyrok SPI w sprawie T-7/89 SA Herkules Chemicals NV v Komisja, Zb. Orz. Z 1991 r., II-1711, pkt 262-263; także decyzja Komisji w sprawie IV/35.691, Pre-Insulated Pipe Cartel, Dz. Urz. WE z 1999 r., L 24/1, pkt 131; decyzja Komisji w sprawie Citrid acid, Dz. Urz. WE z 2002 r., L 239/18, pkt 143.

²⁰ Sprawa C-49/92P Komisja v Anic Partecipazioni SpA, pkt 78-81, 83-85 i 203 oraz decyzja Komisji sprawa COMP/38.620 Hydrogen Peroxide and Perborate, pkt 327.

stosowania praktyki lub usunięcia jej skutków, zastosowanie środków, w szczególności, o jakich mowa w pkt od 1 do 4 tego przepisu.

Zastosowanie przez Prezesa Urzędu art. 10 ust. 4 ma charakter fakultatywny i ma na celu zakończenie naruszenia zakazu praktyk ograniczających konkurencję lub jego skutków. Środki te mają na celu ułatwienie wykonania przedsiębiorcom decyzji tak, aby nie powstały wątpliwości, czy decyzja jest wykonywana. Środki powinny skutecznie eliminować naruszenia, uniemożliwić ich nawrót oraz przywrócić konkurencję. Mogą mieć one charakter behawioralny, czyli nałożenie obowiązku określonego działania lub zaniechania, lub strukturalny, czyli ingerujący w strukturę danego przedsiębiorstwa. Mając powyższe na uwadze Prezes Urzędu uznał **za zasadne nie nakładać na Stowarzyszenie na podstawie art. 10 ust. 4 ustawy, powyżej zaproponowanych środków zaradczych.**

W ocenie organu w analizowanej sprawie nie ma konieczności zastosowania środków zaradczych. Zarzucana praktyka oraz jej zaniechanie w toku trwania postępowania oznacza, że istota zarzucanego Stowarzyszeniu porozumienia, była dla niego zrozumiała i oczywista. Przekazane przez Stowarzyszenie informacje i dokumenty w szczególności w zakresie zamiaru zastosowania procedury *compliance* niezależnie od tego, czy Prezes Urzędu nałoży środki zaradcze, czy też nie, świadczą o tym, że Stowarzyszenie zamierza podjąć działania, w celu przeciwdziałania podobnemu naruszeniu w przyszłości.

Ponadto przyjęcie zaproponowanych przez Stowarzyszenie środków zaradczych nie spowodowałoby finansowego zrekompensowania konsumentom skutków zawartego porozumienia.

Mając powyższe na uwadze Prezes Urzędu **uznał za niezasadne nałożenie na Stowarzyszenie zaproponowanych przez niego środków zaradczych.**

Odnosząc się do wniosku dotyczącego wydania w tej sprawie **decyzji zobowiązującej** na podstawie art. 12 ustawy, której celem miałyby być usunięcie skutków porozumienia poprzez działania opisane powyżej w punktach od a do g, Prezes Urzędu również **uznał za nieuzasadnione** uwzględnienie powyższego wniosku. Mianowicie w pierwszej kolejności należy wskazać, że zgodnie z art. 12 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, jeżeli w toku postępowania antymonopolowego zostanie uprawdopodobnione na podstawie okoliczności sprawy, informacji zawartych w zawiadomieniu lub będących podstawą do wszczęcia postępowania z urzędu, że został naruszony zakaz, o którym mowa w art. 6 powołanej ustawy, a przedsiębiorca, któremu jest zarzucane naruszenie tego zakazu, zobowiąże się do podjęcia lub zaniechania określonych działań w celu zakończenia naruszenia lub usunięcia jego skutków, Prezes Urzędu może, w drodze decyzji, zobowiązać przedsiębiorcę do wykonania tych zobowiązań.

Należy wskazać, że celem wprowadzenia do ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów regulacji, o jakiej mowa w art. 12 tej ustawy, było w przypadku uprawdopodobnienia określonej praktyki, doprowadzenie do szybkiego wyeliminowania nadużyć na rynku, czyli wycofania się przedsiębiorców ze stosowanej praktyki. Przesłankami pomocnymi do oceny zasadności wydania decyzji na podstawie art. 12 ww. ustawy jest przede wszystkim przesłanka wydajności pracy jako okoliczność przemawiająca za lub przeciwko akceptacji propozycji zobowiązań przedłożonych jej przez przedsiębiorców. Im bardziej akceptacja zobowiązań umożliwi organowi zaoszczędzenie nakładów finansowych, czasu oraz pracy, tym większe jest prawdopodobieństwo przyjęcia tych zobowiązań oraz polubownego zakończenia postępowania. Podobne spojrzenie zawarte jest również w

przewodniku Komisji Europejskiej dotyczącym stosowania art. 9 rozporządzenia nr 1/2003: Commitments decisions²¹.

W doktrynie podkreśla się, że aby skutecznie zastosować przepis art. 12 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, konieczne jest, aby praktyka była na „etapie” uprawdopodobnienia, a nie udowodnienia. Gdy organ już jednoznacznie udowodni stosowanie praktyki, wówczas przyjęcie zobowiązań jest niemożliwe²². Nawet w przypadku, gdy wszystkie przesłanki z art. 12 ustawy są spełnione, to do uznania organu należy decyzja o ewentualnym zastosowaniu tego przepisu²³. Propozycje zobowiązań przedsiębiorcy nie są wiążące dla Prezesa Urzędu, a przyjęcie przeciwnego założenia mogłoby kolidować z należyłą realizacją celów ustawy²⁴.

Należy wskazać, iż postępowanie w niniejszej sprawie zostało wszczęte w dniu 16.06.2016r. Z kolei postanowieniem nr 2 z tego samego dnia zaliczono w poczet materiału dowodowego informacje i dokumenty zebrane w postępowaniu wyjaśniającym w tej sprawie, w zakresie opisanym w tym postanowieniu, świadczące o zawarciu porozumienia, w tym cenniki wskazując na ustalanie cen przez Stowarzyszenie. Dlatego też złożenie wniosku o wydanie decyzji na podstawie art. 12 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, nie skróciło w zasadniczy sposób czasu trwania tego postępowania, nie ograniczyło pracy Prezesowi Urzędu oraz nie zmniejszyło jego kosztów, czyli nie wpłynęło na skuteczność pracy tego organu.

Zarazem podkreślenia wymaga, iż porozumienia dotyczące ustalania cen w szczególności pomiędzy konkurentami na rynku uznawane są za jedne z najpoważniejszych naruszeń zakazu praktyk ograniczających konkurencję. Nie stosuje się do nich wyłączenia, o którym mowa w art. 7 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Ceny, jak to już podnoszono powyżej, są elementem umowy na ogół najsilniej oddziałującym na relacje konkurencyjne między przedsiębiorcami, a zarazem wpływającym na wybór ofert przez odbiorców. Uzgodnienia cenowe naruszają natomiast chroniony przez ustawę o ochronie konkurencji i konsumentów interes publiczny, powodują bowiem wyższy niż w warunkach nieskrępowanej konkurencji poziom cen dla finalnych nabywców towarów. Koordynacja cen prowadzi do ograniczenia niepewności co do zachowania rynkowego konkurentów i przebiegu procesów rynkowych, która to niepewność jest podstawą działania konkurencji.

Jak wykazano powyżej Stowarzyszenie zawarło porozumienie ograniczające konkurencję polegające na ustalaniu cen świadczenia usług geodezyjnych, którego celem było ograniczenie konkurencji cenowej pomiędzy jego członkami. Doszło zatem do bardzo poważnego naruszenia reguł konkurencji, którego skutki mogły być odczuwalne przez konsumentów.

Biorąc pod uwagę powyższe, a w szczególności wagę stwierdzonego naruszenia, oraz oceniając stan faktyczny sprawy, Prezes Urzędu **uznał za nieuzasadnione wydanie w tej sprawie decyzji na podstawie art. 12 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.**

Wniosek o wydanie decyzji na podstawie art. 10 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów

²¹ K. Kohutek, M. Sieradzka: *Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów. Komentarz*, Wolters Kluwer Polska, Warszawa, 2008, str. 435.

²² C. Banasiński, E. Piątek (pod red.): *Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów. Komentarz*, LexisNexis, Warszawa, 2009, str. 310.

²³ Ibidem, str. 314.

²⁴ K. Kohutek, M. Sieradzka, op. cit, str. 436.

Stowarzyszenie złożyło również wniosek o wydanie decyzji na podstawie art. 10 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów tj. uznanie praktyki za ograniczającą konkurencję. Ponadto w związku z wykazaniem zaniechania praktyki (art. 10 ust. 3 ustawy) Stowarzyszenie wniosło o nie nakładanie nakazu zaniechania stosowania tej praktyki na podstawie art. 10 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Jak wynika z treści niniejszej decyzji, w świetle zgromadzonego materiału dowodowego oraz przedstawionej powyżej jego oceny, uznał za uzasadnione wydanie w niniejszej sprawie decyzji na podstawie art. 10 ust. 1 ustawy bez nakazu zaniechania o jakim mowa w art. 10 ust. 2 tej ustawy.

Wniosek leniency Stowarzyszenia, informacja o opracowywaniu wysokości cen przez jego inne oddziały oraz wniosek o nienakładanie kary pieniężnej

Należy również wskazać, że w toku niniejszego postępowania Stowarzyszenie złożyło na podstawie art. 113a ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów tzw. wniosek *leniency* o odstąpienie od wymierzenia kary pieniężnej lub jej obniżenie. W uzasadnieniu ww. wniosku przedsiębiorca (*tajemnica przedsiębiorstwa*).

Odnosząc się do powyższego przede wszystkim należy wskazać, że Stowarzyszenie nie wskazało, że na podstawie art. 113d ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, składa wniosek o dalsze obniżenie kary pieniężnej. Zgodnie natomiast z tym przepisem w przypadku, gdy przedsiębiorca, o którym mowa w art. 113c ust. 1 ustawy przed wydaniem decyzji w sprawie w której złożył wniosek dotyczący tego innego porozumienia i przedstawił Prezesowi Urzędu dowód lub informacje, o których mowa w art. 113b pkt 2 ppkt a, może uzyskać dalsze obniżenie wysokości kary pieniężnej we wszczętym już postępowaniu oraz odstąpienie o jej nałożenia w sprawie tego innego porozumienia.

Nie mniej jednak Prezes Urzędu ocenił, czy Stowarzyszenie przekazując powyższe informacje mogłoby spełnić warunki, o jakich mowa w art. 113d ustawy.

Jak wynika z dostępnych komentarzy²⁵, aby przedsiębiorca mógł skorzystać z dalszego obniżenia kary na podstawie art. 113d ustawy, konieczne jest uznanie, że przedsiębiorca ten poinformował Prezesa Urzędu o innym porozumieniu.

Należy w pierwszej kolejności wskazać, iż nie każde opracowywanie, czy też gromadzenie przez związek przedsiębiorców informacji o cenach można uznać za porozumienie w rozumieniu art. 4 pkt 5 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. W szczególności porozumieniem w rozumieniu tego przepisu nie jest przyjmowanie, gromadzenie oraz publikowanie danych o cenach poprzednio stosowanych, niemających rekomendowanego ani podobnego charakteru, jeśli brak jest podstaw do przyjęcia, iż będą one traktowane jako oczekiwany poziom cen w następnym okresie.

Ponadto, aby porozumienie można uznać za inne w rozumieniu art. 113d ustawy, musi różnić się od pierwszego co najmniej:

- produktem lub usługą, którego dotyczy porozumienie, nawet przy takim samym rynku właściwym geograficznie,
- terytorium objętym porozumieniem nawet przy takim samym rynku produktowym,
- innym rynkiem produktowym i terytorialnym,

²⁵ Bartosz Turno. Komentarz do art. 113 (d) ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Stan prawny na 01.08.2016r. Wolters Kluwer. Komentarz LEX.

- inną praktyką.

W analizowanej sprawie informacja o **(tajemnica przedsiębiorstwa)**.

Odnosząc się do wniosku *leniency* Stowarzyszenia należy wskazać, że zgodnie z art. 113a ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów przedsiębiorca, o którym mowa w art. 6 ust. 1 ustawy, może złożyć wniosek o odstąpienie od wymierzenia kary pieniężnej lub jej obniżenie. Wniosek ten musi zawierać opis porozumienia zawierający zgodnie z art. 113a tej ustawy, a w szczególności: przedsiębiorców, którzy go zawarli, produkty lub usługi, których dotyczy, terytorium objęte porozumieniem, jego cel i okoliczności zawarcia i sposób funkcjonowania, czas trwania porozumienia, ponadto wniosek musi zawierać rolę poszczególnych przedsiębiorców w tym porozumieniu oraz imiona i nazwiska i stanowiska służbowe osób pełniących w nim znaczącą rolę. Ponadto, aby uzyskać obniżenie lub odstąpienie od nakładania kary pieniężnej przedsiębiorca musi spełnić warunki, o jakich mowa w art. 113a pkt 3, 5 i 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Zgodnie z art. 113b ustawy, Prezes Urzędu odstępuje od nałożenia kary pieniężnej, o jakiej mowa w art. 106 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy, jeśli spełni warunki określone w tym przepisie, w tym w szczególności przedstawi dowód, który w istotny sposób przyczyni się do wydania decyzji.

Z kolei zgodnie z art. 113c ustawy, w przypadku, gdy przedsiębiorca który zawarł porozumienie nie spełnia łącznie warunków, o których mowa w art. 113b, obniża się karę pieniężną nakładaną na przedsiębiorcę jeśli spełni warunki określone w tym przepisie, w tym w szczególności przedstawi dowód mający istotne znaczenie dla rozpatrywanej sprawy, którego organ ten nie posiadał.

W analizowanej sprawie Stowarzyszenie uzasadniając wniosek, o jakim mowa w art. 113a ustawy, przekazało informacje jakie musi spełniać wniosek *leniency*, wskazane w art. 113a ust. 2 ustawy tj.:

- przedsiębiorcą, który zawarł porozumienie jest Stowarzyszenie,
- porozumienie dotyczy świadczenia usług geodezyjnych,
- terytorium objęte porozumieniem to tereny województwa małopolskiego i województw ościennych **(tajemnica przedsiębiorstwa)**,
- celem porozumienia było stworzenie bazy informacyjnej umożliwiającej dostosowanie własnej oferty do tych zewnętrznych warunków,
- **(tajemnica przedsiębiorstwa)**,
- **(tajemnica przedsiębiorstwa)**,

Pismem z dnia 02.11.2016r. Stowarzyszenie zostało poinformowane, że może spełniać warunki określone w art. 113a-113c ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, ma to jednakże charakter wstępny i będzie podlegać dalszej weryfikacji.

Następnie w związku z art. 113b pkt 2 ppkt b ww. ustawy, zwrócono się do Stowarzyszenia o przedstawienie dowodu, który w istotny sposób przyczyni się do wydania decyzji, o której mowa w art. 10, będącego informacją lub dowodem nie posiadanym obecnie przez ten organ lub z związku z art. 113c ust.1 pkt 3 tej ustawy, przedstawienie dowodu mającego istotne znaczenie dla rozpatrywanej sprawy, którego Prezes Urzędu nie posiadał.

W odpowiedzi na ww. pismo, Stowarzyszenie przekazało, informacje i dokumenty, stanowiące nowy materiał dowodowy, które Prezes Urzędu uznał za mające istotne znaczenie dla rozpatrywanej sprawy, co stanowi przesłankę do obniżenia na podstawie art. 113c ust. 1 i ust. 2 ustawy, kary pieniężnej nakładanej w niniejszej sprawie na

Stowarzyszenie. Szersze uzasadnienie obniżenia kary w niniejszej sprawie zostało przedstawione w części decyzji dotyczącej uzasadnienia wysokości kary pieniężnej.

Równocześnie należy wskazać, że Prezes Urzędu uznał za **nieuzasadnione odstępowanie od nałożenia kary** na Stowarzyszenie na podstawie art. 113b ustawy, gdyż przekazane we wniosku *leniency* informacje i dokumenty nie przyczyniły się w istotny sposób do wydania decyzji. Najważniejsze dowody na zawarcie tego porozumienia tj. cenniki, Prezes Urzędu pozyskał samodzielnie i posiadał je przed wszczęciem niniejszego postępowania. Dowody te oraz wyjaśnienia Stowarzyszenia w postępowaniu wyjaśniającym w wystarczającym stopniu pozwoliłyby na udowodnienie zawarcia porozumienia. Przekazanie przez Stowarzyszenie (**tajemnica przedsiębiorstwa**). Stąd też, można je uznać jedynie za mające istotne znaczenie dla rozpatrywanej sprawy.

Należy również zwrócić uwagę na okoliczność, że Stowarzyszenie (**tajemnica przedsiębiorstwa**).

Mając powyższe na uwadze uznano, że brak jest podstaw do odstąpienia w niniejszej sprawie od nałożenia kary pieniężnej na podstawie art. 113 b ustawy, a możliwe jest jedynie obniżenie jej wysokości na podstawie art. 113 c ustawy, co opisano w dalszej części niniejszej decyzji dotyczącej uzasadnienia wysokości kary pieniężnej.

Stowarzyszenie wniosło również w analizowanej sprawie, w przypadku nie uwzględnienia wniosku *leniency*, ani wniosku o wydanie decyzji zobowiązującej, ewentualny wniosek o nienakładanie kary pieniężnej.

Stowarzyszenie wskazało m.in. na (**tajemnica przedsiębiorstwa**).

Odnosząc się do powyższego, należy wskazać, że zasadność nałożenia w niniejszej sprawie kary pieniężnej Prezes Urzędu uzasadnił w części decyzji dotyczącej wysokości kary pieniężnej.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w punkcie 1 niniejszej decyzji.

Ad 2

Zgodnie z art. 106 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów Prezes Urzędu może nałożyć na przedsiębiorcę stosującego praktykę ograniczającą konkurencję karę pieniężną w wysokości nie większej niż 10% obrotu, osiągniętego w roku obrotowym poprzedzającym rok nałożenia kary, jeżeli przedsiębiorca ten, choćby nieumyślnie, dopuścił się naruszenia zakazu określonego w art. 6 tej ustawy, w zakresie nie wyłączonym na podstawie art. 7 i art. 8 tej ustawy tj. zawierania niedozwolonych porozumień ograniczających konkurencję. Rozstrzygnięcie w przedmiocie nałożenia administracyjnej kary pieniężnej posiada więc fakultatywny charakter. Jednocześnie jednak, jak wskazuje się w orzecznictwie antymonopolowym „*skuteczna polityka karania wymaga jednak, by w przypadku stwierdzenia stosowania przez przedsiębiorcę praktyki ograniczającej konkurencję zasadą było nakładanie kary pieniężnej*”²⁶.

Prezes Urzędu uwzględnił również, że zgodnie z orzecznictwem - w przypadku kar za stosowanie praktyk ograniczających konkurencję przestankami, które należy brać pod uwagę są stopień naruszenia interesu publicznego. Uwzględniono również, że zgodnie z

²⁶ Wyrok Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 8.11.2004 r., sygn. akt XVII Ama 81/03.

orzecznictwem - w przypadku kar za stosowanie praktyk ograniczających konkurencję przesłankami, które należy brać pod uwagę są stopień naruszenia interesu publicznego²⁷, a także potencjał ekonomiczny przedsiębiorcy, skutki praktyki dla konkurencji lub kontrahentów, dopuszczalny poziom kary wynikający z przepisów ustawy oraz cele, jakie kara ma osiągnąć²⁸. Nałożona przez Prezesa Urzędu kara pieniężna powinna pełnić funkcję represyjną (tj. stanowić dolegliwość za naruszenie przepisów), ale także prewencyjną, dyscyplinującą (tj. zapobiegać podobnym naruszeniom w przyszłości).

Zarazem Prezes Urzędu wziął pod uwagę przepis art. 111 zgodnie z którym decydując o wymiarze kary pieniężnej należy uwzględnić w szczególności okoliczności naruszenia przepisów ustawy oraz uprzednie naruszenie przepisów ustawy, a także: okres, stopień oraz skutki rynkowe naruszenia przepisów ustawy, przy czym stopień naruszenia Prezes Urzędu ocenia biorąc pod uwagę okoliczności dotyczące natury naruszenia i działalności przedsiębiorcy, która stanowiła przedmiot naruszenia (art. 111 ust. 1 pkt 1 ustawy).

Ustalając wysokość kary pieniężnej Prezes Urzędu bierze również pod uwagę okoliczności łagodzące oraz obciążające, które wystąpiły w sprawie. Zgodnie z art. 111 ust. 3 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, okolicznościami łagodzącymi są w szczególności: dobrowolne usunięcie skutków naruszenia, zaniechanie stosowania zakazanej praktyki przed wszczęciem postępowania lub niezwłocznie po jego wszczęciu, podjęcie z własnej inicjatywy działań w celu zaprzestania naruszenia lub usunięcia jego skutków oraz współpraca z Prezesem Urzędu w toku postępowania, w szczególności przyczynienie się do szybkiego i sprawnego jego przeprowadzenia, bierna rola przedsiębiorcy w naruszeniu zakazu oraz działanie pod przymusem. Wśród zamkniętego katalogu okoliczności obciążających art. 111 ust. 4 pkt 1 ustawy, wymienia: rola lidera lub inicjatora porozumienia, przymuszenie, wywieranie presji, umyślność naruszenia, czy też dokonanie uprzednio podobnego naruszenia.

Ponadto ustalając wymiar kary pieniężnej kierowano się „Wyjaśnieniami w sprawie ustalania wysokości kar pieniężnych za stosowanie praktyk ograniczających konkurencję”²⁹.

W analizowanej sprawie przy ustalaniu wysokości kary pieniężnej Prezes Urzędu wziął pod uwagę wysokość obrotu Stowarzyszenia w roku poprzedzającym rok nałożenia kary tj. w 2016r.

Mając na względzie wszystkie ww. okoliczności, Prezes Urzędu ustalił wymiar kary pieniężnej w niniejszej sprawie, biorąc pod uwagę przede wszystkim fakt, że o wadze (szkodliwości) naruszenia decydują dwie grupy okoliczności, które dotyczą natury naruszenia i czynników związanych ze specyfiką rynku oraz działalnością tych przedsiębiorców.

Mianowicie w analizowanej sprawie Prezes Urzędu w punkcie 1 niniejszej decyzji uznał, że Stowarzyszenie zawarło niedozwolone porozumienie, na rynku świadczenia usług geodezyjnych na obszarze województwa małopolskiego oraz województw ościennych, polegającego na corocznym opracowywaniu od 2011 roku dokumentu: „Informacja o cenach na roboty geodezyjne opracowana przez Stowarzyszenie Geodetów Polskich w Krakowie na rok (...) (bez podatku VAT)” zawierającego stawki opłat za wykonywanie w danym roku wyszczególnionych w nim usług geodezyjnych, co stanowi porozumienie ograniczające konkurencję, o jakim mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów na powyżej wskazanym rynku, polegające na bezpośrednim ustalaniu cen.

²⁷ Wyrok SOKiK z dnia 24 maja 2006r. „sygn.. akt XVII Ama 17/05, Dz.Urz. UOKiK 2006/3/48.

²⁸ Wyrok Sądy Najwyższego z 27 czerwca 2000r. sygn.. akt I CKN 793/98, LEX nr 50870.

²⁹ www.uokik.gov.pl/wyjasnienia_i_wytyczne.php

Tym samym porozumienie to zostało zawarte między przedsiębiorcami działającymi na tym samym szczeblu obrotu towarowego, jest to tzw. porozumienie „horyzontalne”. Natomiast w ustawodawstwie, jak i w orzecznictwie antymonopolowym, tego rodzaju porozumienia traktowane są w sposób rygorystyczny z uwagi na ich charakter i wynikające z tego charakteru skutki na rynku mogące skutkować ujednoceniem cen za świadczenie ww. usług, a w efekcie ograniczeniem konkurencji pomiędzy nimi. Dlatego też Prezes Urzędu uznał, że zawarte przez tych przedsiębiorców porozumienie należy do **bardzo poważnego naruszenia ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów**.

Ponieważ jak wskazano to powyżej w niniejszej sprawie Prezes Urzędu uznał, że Stowarzyszenie dopuściło się bardzo poważnego naruszenia przepisów ustawy, przyjęto za wyjściową do dalszego wyliczenia kary pieniężnej kwotę 19.202,45 PLN tj. (...%) (*tajemnica przedsiębiorstwa*) z obrotu Stowarzyszenia w 2016r. tj. z kwoty (*tajemnica przedsiębiorstwa*).

Ustalając wymiar kary pieniężnej Prezes Urzędu wziął w dalszej kolejności pod uwagę **specyfikę rynku**, na jakim doszło do naruszenia konkurencji. Kara powinna być bowiem tym większa, im większe jest natężenie negatywnych efektów związanych z naruszeniem prawa konkurencji lub im wyższe korzyści czerpie z niego przedsiębiorca.

Uwzględniono okoliczność, że istotną barierą w wejściu na ten rynek jest konieczność posiadania przez geodetów chcących samodzielnie wykonywać prace geodezyjne, uprawnień zawodowych nadanych po odpowiednim postępowaniu kwalifikacyjnym przez Głównego Geodetę Kraju zgodnie z ustawą Prawo geodezyjne i kartograficzne.

Uwzględniono również okoliczność, że zawarte porozumienie objęło ok. 300 geodetów spośród ok. 1200-1500 aktywnie działających tylko w województwie małopolskim, nie licząc województw ościennych. Z drugiej jednakże strony porozumienie to objęło terytorialnie tylko niewielki obszar w porównaniu do zasięgu działania Stowarzyszenia tj. obszaru kraju. Mając na uwadze powyższe okoliczności dotyczące specyfiki rynku obniżono wysokość kary ustalonej na poprzednim etapie o 30% tj. do kwoty 13.441,75 PLN.

Ustalając wymiar kary pieniężnej Prezes Urzędu wziął również pod uwagę **długotrwałość** zawartego porozumienia, które w analizowanej sprawie trwało co najmniej od 2011r. czyli dłużej niż rok. Zgodnie z ww. Wyjaśnieniami Prezes Urzędu może podwyższyć z tytułu długotrwałości wymiar kary ustalonych na poprzednich etapach o 200%. Na wielkość podwyższenia wymiaru kary z tego tytułu, ma wpływ okres naruszenia. Ponadto Prezes Urzędu może zwiększyć kwotę kary ustalonej na poprzednim etapie jeśli długotrwałość stosowania praktyki ograniczającej konkurencję prowadzi do zwielokrotnienia jej negatywnych skutków, w szczególności, gdy wpływa na wysokość korzyści uzyskiwanych przez przedsiębiorcę dopuszczającego się naruszenia lub prowadzi do uzyskiwania szkody przez innych uczestników rynku.

Mając powyższe na uwadze Prezes Urzędu uwzględnił, że w analizowanej sprawie porozumienie trwało co najmniej od 2011r. czyli dłużej niż rok i tym samym było porozumieniem długotrwałym. Długi okres trwania porozumienia miał wpływ na zwielokrotnienie jego potencjalnych negatywnych skutków. W okresie tym klienci członków Stowarzyszenia mogli ponosić negatywne konsekwencje zawarcia porozumienia tj. uiszczać opłaty za ww. usługi w wysokości wynikającej z ustalonych przez Stowarzyszenie cen. Byli tym samym pozbawieni możliwości nabywania usług geodezyjnych na zasadach niezakłóconej konkurencji. Członkowie Stowarzyszenia mogli uzyskiwać korzyści finansowe

z tego porozumienia w postaci cen wyższych niż kształtowałyby się w warunkach konkurencji. Dlatego też na tym etapie miarkowania kary Prezes Urzędu uznał za zasadne podwyższenie kwoty kary ustalonej na poprzednich etapach o 100% tj. do wysokości 26.883,50 PLN.

Ponadto Prezes Urzędu rozważył, czy w analizowanej sprawie występują okoliczności **łagodzące i obciążające** wymienione w art. 111 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Analizując powyższe Prezes Urzędu jako przesłankę łagodzącą wziął pod uwagę fakt, iż porozumienie zostało **zaniechane przez przedsiębiorcę** po wszczęciu postępowania wyjaśniającego w tej sprawie. Mianowicie jak wykazało niniejsze postępowanie Stowarzyszenie po wszczęciu postępowania wyjaśniającego w tej sprawie w dniu 24.08.2015r. usunęło ze strony internetowej Oddziału w Krakowie informację o cenach na roboty geodezyjne (dowód: karta nr 21). Tym samym należy uznać, iż Stowarzyszenie z dniem 25.08.2015r. w rozumieniu art. 10 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, zaniechało stosowania porozumienia, o jakim mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Z kolei jako przesłankę obciążającą uznano **umyślny charakter porozumienia**. Materiał dowodowy zgromadzony w niniejszym postępowaniu wskazuje, że Stowarzyszenie co najmniej od 2011r. podejmowało działania z zamiarem ustalania cen i ze świadomością celu tego porozumienia. Działania te zostały zaniechane dopiero po podjęciu przez Prezesa Urzędu działań w tej sprawie. Tym samym Stowarzyszenie miało świadomość lub też jako profesjonalny uczestnik rynku powinien mieć świadomość, że swoimi działaniami narusza przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Jak to również wskazał w swoim wyroku Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów³⁰ nie jest możliwe, aby przedsiębiorca o znacznej renomie i długim okresie funkcjonowania na rynku nie zdawał sobie sprawy ze swoich czynności. Oceny działań nie zmienia ewentualna mylna interpretacja przez Stowarzyszenie przepisów ustawy, gdyż zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego, przedsiębiorcy będący profesjonalnymi uczestnikami obrotu rynkowego mają możliwość prawidłowego określenia ryzyka prawnego przy podejmowaniu określonych decyzji biznesowych³¹. Biorąc powyższe pod uwagę należy uznać, że działania Stowarzyszenia miały charakter umyślny.

Powyższa okoliczność łagodząca oraz obciążająca spowodowały, że Prezes Urzędu nie zmienił wysokości kary ustalonej na poprzednim etapie.

W niniejszej sprawie Stowarzyszenie złożyło wniosek *leniency*, o jakim mowa w art. 113a ust. 1 ustawy, który spełniał warunki wskazane w art. 113a ust. 2 tej ustawy. Ponadto przedsiębiorca spełnił warunki o jakich mowa w art. 113a ust. 3, 5 i 6 tej ustawy oraz warunki, o jakich mowa w art. 113c ust. 1 ustawy. Mianowicie Stowarzyszenie w toku postępowania złożyło dokumenty mające istotne znaczenie dla rozpatrywanej sprawy tj. m.in. **(tajemnica przedsiębiorstwa)**. Ostatnia informacja o cenach na 2014r. została usunięta ze strony internetowej 24.08.2015r., czyli po wszczęciu przez Prezesa Urzędu postępowania wyjaśniającego w tej sprawie.

W szczególności **(tajemnica przedsiębiorstwa)**. Potwierdza on również, że wcześniejsze stanowisko Stowarzyszenia zgodnie z którym ceny zawarte w określonych

³⁰ Wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 11 kwietnia 2011r. sygn. XVII AmA 62/08

³¹ Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 kwietnia 2011r., sygn.. akt III SK 45/10 niepubl.

cennikach, były cennikami za dany rok, a nie na dany rok, nie jest zgodne ze stanem faktycznym.

Powyższe informacje i dowody przekazane przez Stowarzyszenie w ocenie Prezesa Urzędu mają istotne znaczenie dla rozpatrywanej sprawy, gdyż organ ten wcześniej nie posiadał tych informacji i dowodów (**tajemnica przedsiębiorstwa**).

W związku z powyższym, ponieważ Stowarzyszenie spełniło przesłanki, o jakich mowa w art. 113c ust. 1 pkt 1-3 ustawy, Prezes Urzędu **uznał za uzasadnione obniżenie** na podstawie art. 113c ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy, **wysokości kary pieniężnej** jaka mogłaby być nałożona na Stowarzyszenie.

Mając powyższe na względzie, Prezes Urzędu uznał za uzasadnione **obniżenie o 40%** na podstawie art. 113c ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy, **kary pieniężnej ustalonej na poprzednim etapie czyli** jaka zostałaby nałożona na przedsiębiorcę, gdyby nie złożył wniosku, o jakim mowa w art. 113a ust. 1 tej ustawy, czyli po zaokrągleniu do pełnych złotych do wysokości 16.130 PLN (słownie: szesnaście tysięcy sto trzydzieści złotych).

Powyższa kara pieniężna jest w wysokości około (... % - **tajemnica przedsiębiorstwa**), kary maksymalnej wynikającej z art. 106 ust. 1 pkt 1 ustawy, jaką Prezes Urzędu mógł nałożyć w niniejszej sprawie na Stowarzyszenie.

Decydując o nałożeniu kary w ww. wysokości wzięto pod uwagę wszystkich opisane powyżej okoliczności. Orzeczona kara została nałożona w wysokości stanowiącej dolegliwość dla Stowarzyszenie, tak aby jej nałożenie skutkowało w przyszłości zapobieżeniem zaistnienia podobnych sytuacji. Z drugiej strony należy podkreślić wymiar edukacyjny i wychowawczy zastosowanej sankcji oraz wyrazić nadzieję, że odniesie ona spodziewany skutek na przyszłość. Tym samym nałożona kara pieniężna będzie pełniła funkcję represyjną za naruszenie przepisów ustawy oraz prewencyjną tj. zapobiegnie jej naruszeniu w przyszłości. Poza wymiarem indywidualnym kary, należy zwrócić uwagę na jej wymiar ogólny, funkcję odstrasżającą i wychowawczą w stosunku do innych uczestników rynku.

W związku z powyższym orzeczono jak w punkcie 2 sentencji decyzji.

Ad 3

Zgodnie z art. 80 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes Urzędu rozstrzyga o kosztach w drodze postanowienia, które może być zamieszczone w decyzji kończącej postępowanie. W myśl art. 77 tej ustawy, jeżeli postępowanie zostało wszczęte z urzędu i w jego wyniku Prezes Urzędu stwierdził naruszenie przepisów tejże ustawy, przedsiębiorca który dopuścił się tego naruszenia, zobowiązany jest ponieść koszty postępowania.

Niniejsze postępowanie antymonopolowe zostało wszczęte z urzędu. W jego wyniku Prezes Urzędu w punkcie 1 sentencji przedmiotowej decyzji stwierdził naruszenie przez Stowarzyszenie art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Kosztami niniejszego postępowania są dla Prezesa Urzędu wydatki związane z doręczaniem stronie pism w toku postępowania. W związku z powyższym Prezes Urzędu postanowił obciążyć Stowarzyszenie kwotą kosztów w wysokości 70 PLN (słownie: siedemdziesiąt złotych).

W związku z powyższym orzeczono jak w punkcie 3 sentencji.

Pouczenia:

Zgodnie z art. 112 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów karę pieniężną należy uiścić w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów: NBP o/o Warszawa Nr 51101010100078782231000000.

Koszty niniejszego postępowania, przedsiębiorca, obowiązany jest wpłacić na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów: NBP o/o Warszawa Nr 51101010100078782231000000 w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964r. Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz.U. z 2016r. poz. 1822 ze zm.) od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie miesiąca od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Katowicach (40-048 Katowice, ul. T. Kościuszki 43).

W przypadku kwestionowania wyłącznie postanowienia o kosztach zawartego w punkcie 3, stosownie do art. 81 ust. 5 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz art. 264 § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz.U. z 2016r. poz. 23 ze zm.) stanowiącym, iż na postanowienie w sprawie kosztów postępowania osobie zobowiązanej służy zażalenie, w związku z art. 83 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz art. 479³² § 1 i 2 Kpc, należy wnieść zażalenie do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Katowicach (40-048 Katowice, ul. T. Kościuszki 43), w terminie tygodnia od dnia doręczenia niniejszej decyzji.

Maciej Fragsztajn
Dyrektor Delegatury

